

**Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Azəri Star Mikromaliyyə"
Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin 2025-ci ilin yekunu üzrə
maliyyə hesabatları və auditorun hesabatı**

M Ü N D Ə R İ C A T

Cəmiyyətin 2025-ci ilin yekunu üzrə maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi ilə əlaqədar rəhbərliyin məsuliyyətinə dair hesabatı.....
Auditorun hesabatı.....
Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı
Cəmiyyətin mənfəət və zərəri haqqında hesabatı
Cəmiyyətin kapital dəyişiklikləri haqqında hesabatı
Mərkəzin pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatı.....
Auditorun Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına dair şərh və qeydləri

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Azəri Star Mikromaliyyə" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin 2025-ci ilin yekunu üzrə maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi üzrə rəhbərliyin məsuliyyətinə dair hesabatı

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Azəri Star Mikromaliyyə" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin 2025-ci ilin yekunu üzrə maliyyə vəziyyəti haqqında, mənfəət və zərəri haqqında, kapitalda dəyişiklikləri haqqında və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına (BHMS) müvafiq olaraq hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

- BHMS-na uyğun mühasibat uçotu prinsiplərinin və qaydalarının seçilməklə, mütəmadi olaraq tətbiq edilməsinə;
- Məlumatların, o cümlədən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq, mötəbər, müqayisəli və anlaşıla biləcək formada təqdimatına;
- Mövcud qanunvericiliyə uyğunluğun bəyan edilməsi və əgər əhəmiyyətli kənarlaşmalar olarsa, bu halların maliyyə hesabatlarında açıqlanması və izah edilməsinə;
- Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə və maliyyə hesabatlarının daimilik prinsipi əsasında hazırlanmasına;

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuldur:

- Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin daxilində sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin yaradılmasına, tətbiqinə və saxlanılmasına;
 - Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin əməliyyatlarının açıqlanmasına və izah edilməsinə, habelə onun maliyyə hesabatlarının istənilən vaxt dəqiqliklə açıqlanması üçün yetərli olan və PHŞ-in maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun gəldiyini təmin edə biləcək müvafiq mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
 - Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və mühasibat uçotu qaydalarına müvafiq olaraq məcburi mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
 - Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə olunması üçün mümkün tədbirlər görülməsinə;
 - Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınmasına;
- Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin 2025-ci büdcə ilinin yekunu üzrə maliyyə hesabatları rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

"Azəri Star Mikromaliyyə" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin direktoru

Baş mühasib

Kənan Salayev

Orxan Zülfüqarov

18 may 2026-cı il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı
“Azəri Star Mikromaliyyə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin
2025-ci ilin yekunu üzrə Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı
(manatla)

Göstəricilər	Qeyd	2025-ci il	2024-cü il
Aktivlər			
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	4	308220,18	30057,94
Verilmiş kreditlər	5	712567,29	318302,69
Verilmiş kreditlər üzrə alınacaq faizlər	6	21288,35	
Verilmiş avanslar		56256,58	
Qeyri maddi aktivlər	7		
Torpaq, tikili və avadanlıqlar		4892,49	6287,94
Digər aktivlər	8		161,56
Aktivlərin cəmi		1103224,88	354810,13
Kapital öhtəliklər və ehtiyatlar			
Öhtəliklər			
Maliyyə sektoru qarşısında öhdəliklər			
Digər öhdəliklər	9	16966,73	15430,57
Öhdəliklərin cəmi		16966,73	15430,57
Kapital və ehtiyatlar			
Nizamanmə Kapitalı	1	1434990,0	405000,0
Ehtiyatlar		363579,85	260219,63
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	10	(712311,70)	(689419,92)
Yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı		-	363579,85
Kapital və ehtiyatlar cəmi		1086258,15	339379,56
Cəmi öhdəliklər, kapital və ehtiyatlar		1103224,88	354810,13

“Azəri Star Mikromaliyyə” Məhdud
Məsuliyyətli Cəmiyyətin direktoru

Baş mühasib

Kənan Salayev

Orxan Zülfüqarov

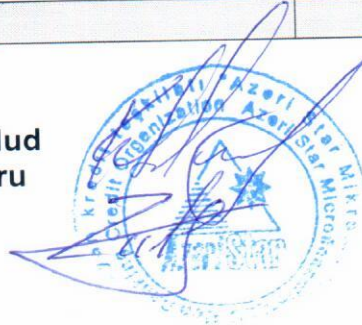
Bank Olmayan Kredit Təşkilatı
“Azəri Star Mikromaliyyə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin 2025-ci ilin
yekunu üzrə Mənfəət və ya zərər və digər məcmuu gəlirlər haqqında hesabatı

(manatla)

Göstəricilər	Qeyd	2025-ci il	2024-cü il
Verilmiş kreditlər üzrə faiz gəlirləri	11	54593,89	46449,65
Digər gəlirlər		23437,09	
Cəmi faiz gəlirləri		78030,99	46449,65
Cəmi faiz xərcləri			
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat		7412,68	
Ehtiyat ayırmalarından sonra xalis faiz gəlirləri			
Haqq və komissiya xərcləri	12	(4000,30)	
İcarə xərcləri	13	(7080,0)	
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	14	(98824,75)	(56473,38)
Amortizasiya xərcləri	7	(1395,46)	
Digər xərclər	15	(12439,20)	(13800,62)
Cəmi xərclər		(131152,40)	(70274,00)
Vergidən əvvəlki mənfəət (zərər)		(53121,40)	(23824,35)
Mənfəət vergisi üzrə xərc		-	-
Xalis mənfəət (zərəmə)		(53121,40)	(23824,35)

“Azəri Star Mikromaliyyə” Məhdud
Məsuliyyətli Cəmiyyətin direktoru

Baş mühasib

Kənan Salayev

Orxan Zülfüqarov

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı
“Azəri Star Mikromaliyyə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin
2025-ci ilin yekunu üzrə Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatı

(manatla)

Göstəricilər	Qeyd	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	Kapital ehtiyatları	Yığım qalığı ehtiyatı	Cəmi
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq		305000,	-665595,57	260219,63	363579,85	263203,91
Nizamnamə kapitalında artım	1	100000,0	-23824,35	-	-	76175,65
2023-cü il üzrə xalis mənfəət (zərər)	10					
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq		405000,0	-689419,92	260219,63	363579,85	339379,56
Nizamnamə kapitalında artım		1029990,0	-30229,62	-260219,63		799999,99
2025-ci il üzrə xalis mənfəət (zərər)	10		-153121,40			-53121,40
31 dekabr 2025-ci il tarixinə qalıq		1434990,0	-712311,70	-260219,63	363579,85	1086258,15

“Azəri Star Mikromaliyyə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin direktoru

Baş mühasib

Kənan Salayev

Orxan Zülfüqarov

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı
“Azəri Star Mikromaliyyə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin
2025-ci ilin yekunu üzrə Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatı

(manatla)

Göstəricilər	Qeyd	2025-ci il	2024-cü il
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Vergidən əvvəlki mənfəət (zərər)	10	-53121,40	(23824,35)
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	7	1450,0	
Əməliyyat aktivlərində azalma / (artım):		-51671,40	
Müştərilərə verilmiş kreditlərdə azalma (artım)	5	-394264,60	(63817,87)
Faizlər üzrə debitor borclarda azalma (artım)	6	-21288,35	
Verilmiş avanslar		-56256,58	
Digər aktivlərdə azalma (artım)	8	-161,56	(34,12)
Əməliyyat öhdəliklərində (azalma) / artım:		-467062,79	
Faktoring üzrə öhdəliklərdə (azalma) artım	9		
Digər öhdəliklərdə (azalma) artım	9	1536,16	80,38
Ehtiyatlara bağlı artım (azalma)		-286301,31	
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		-751827,94	(71993,44)
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Qeyri-maddi aktivlərin alınması	7		
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			100000,0
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Valyuta məzənnələrində dəyişikliklərin nəticəsi	1		(13800,62)
Xalis pul vəsaitinin hərəkəti			14205,94
Ödənilmiş Nizamnamə kapitalı		1029990,0	
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		1029990,0	
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması)		278162,06	
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onun ekvivalentləri	4	30057,94	
İlin sonuna pul vəsaitləri və onun ekvivalentləri	4	308220,0	

Azəri Star Mikromaliyyə” Məhdud
Məsuliyyətli Cəmiyyətin direktoru

Baş mühasib

Kənan Salayev

Orxan Zülfüqarov

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı
“Azəri Star Mikromaliyyə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət
Maliyyə hesabatlarına dair izahlı qeydlər
2025-ci ilin yekunu üzrə

1. Hüquqi statusu və işgüzar fəaliyyəti

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı “Azəri Star Mikromaliyyə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi, qüvvədə olan digər qanunvericilik aktları və təsdiq olunmuş Nizamnaməsi əsasında fəaliyyət göstərən Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətdir.

“Azəri Star Mikromaliyyə” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət (bundan sonra-Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət), 06 iyun 2003-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən verilmiş 1103-T3-3386 nömrəli Dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnamə ilə qeydiyyatına alınmışdır.

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Milli Gəlirlər Baş İdarəsinin Hüquqi Şəxslərin Dövlət Qeydiyyatı İdarəsi tərəfindən 06 iyun 2003-cü il tarixdə dövlət qeydiyyatına alınmış və 4000140971 vergi ödəyicinin eyniləşmə nömrəsi verilmişdir.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən 10 iyun 2013-cü il tarixdə kreditlərin verilməsi, habelə Azərbaycan Respublikasının “Bank Olmayan Kredit Təşkilatı haqqında” 25 dekabr 2009-cu il tarixli 933-IIIQ qanununda nəzərdə tutulmuş digər fəaliyyət növləri ilə qanunvericiliyə müvafiq qaydada məşğul olmaq hüququ verən lisenziya almışdır.

Sonradan Cəmiyyətin ünvanının dəyişdirilməsi ilə əlaqədar cəmiyyətə 24 yanvar 2020-ci il tarixli 177-QB nömrəli müddətsiz lisenziya verilmişdir.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət nizamnamə kapitalı-1434990,00 manat təşkil edir.

Təsisçilər və nizamnamə kapitalında mayaların payı Məmmədov Emin Ruslan oğlu-229598 pay və “DYNINNO FINTECH HOLDING LIMITED” (Kipr)-1205392 pay təşkil edir.

Müşahidə şurasının hazırkı üzvləri STANCIU RUCSANDRA-LARISA, Məmmədov Emin Ruslan oğlu, CIMBERS DMITRIJS-dir.

Hazırda Cəmiyyətin qanuni təmsilçisi - Kənan Hacı oğlu Salayevdir tərəfindən və bu şəxs də Cəmiyyətin təsisçilərinə hesabat verir.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin hüquqi ünvanı Bakı şəhəri Nərimanov rayonu, Ə.Qayıbov ev 10G-dir.

2. Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf etməkdə olan bazarlara xas müəyyən xüsusiyyətlər müşahidə edilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud və gələcək artımı və dayanıqlığı Respublikada həyata keçirilən fiskal və monetar tədbirlərin effektivliyindən, Azərbaycan manatının sabitliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

Qarabağın işğaldan azad edilməsindən sonra bu ərazilərin Azərbaycan iqtisadiyyatına reintegrasiyası diqqət mərkəzində olmaqla, işğaldan azad edilmiş torpaqlarda bərpa və yenidənqurma işlərinə sürətlə start verilmişdir. Bu fəaliyyətlərin yaxın gələcəkdə və uzunmüddətli perspektivdə Azərbaycan iqtisadiyyatına daha da təkan verəcəyi gözlənilir.

2025-ci ildə ölkəmizdə ümumi daxili məhsul (ÜDM) real ifadədə 2024-cü ilə nəzərə çarpacaq dərəcədə artmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamının icrası ilə əlaqədar minimum aylıq əmək haqqının məbləği 2025-ci ildə 400,00 manat olmuşdur.

İqtisadi vəziyyətin mövcud təsirlərini proqnozlaşdırmaq çətindir, lakin bunun Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri daha çox ola bilər və bu da dövlət maliyyəsinin pisləşməsinə, maliyyə bazarlarının qeyri-sabitliyinə, kapital bazarlarında qeyri-likvidliyə, inflyasiyanın artmasına və milli valyutanın əsas xarici valyutalara nisbətə dəyərdən düşməsinə gətirib çıxara bilər.

Mövcud iqtisadi vəziyyətin gələcək təsirlərini və yuxarıda qeyd olunan tədbirləri qabaqcadan proqnozlaşdırmaq nisbətən mürəkkəb olduğuna görə rəhbərliyin iqtisadi mühitlə bağlı cari proqnozları və təxminləri faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər.

Gözlənilən kredit zərərlərinin ("GKZ") qiymətləndirilməsi məqsədilə, Cəmiyyət makroiqtisadi dəyişənlər üzrə proqnozlar da daxil olmaqla, dəstəkləyici gələcək məlumatlardan istifadə edir. Hər bir iqtisadi proqnozda olduğu kimi, onların reallaşması ilə bağlı fərziyyələr və ehtimallar yüksək dərəcəli qeyri-müəyyənliklə əlaqəlidir və buna görə də faktiki nəticələr proqnozlaşdırılan nəticələrdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin rəhbərliyi mövcud iqtisadi mühitdə baş verən prosesləri müşahidə edir və Cəmiyyətin yaxın gələcəkdə fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını təmin etmək üçün qabaqlayıcı tədbirlər görür.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında qəbul edilən əsas uçot prinsipləri aşağıda qeyd edilmişdir. Bu prinsiplər istisna hallar göstərilmədiyi təqdirdə, bütün illərə davamlı olaraq tətbiq olunur.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsasları.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət mühasibat sistemini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun şəkildə təşkil edir. Bu maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən yerli mühasibat prinsiplərinə uyğun tərtib edilmiş mühasibat sistemindən istifadə edilmiş və MHBS-yə uyğunlaşdırılmaq məqsədilə hesabatlara düzəlişlər edilmişdir. Bu düzəlişlərə əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirmək üçün müəyyən təsnifləşdirilmələr, həmçinin müəyyən aktiv və öhdəliklərin, eləcə də gəlir və xərclərin maliyyə hesabatlarındakı maddələrə uyğunlaşdırılması məqsədilə edilən yenidən təsnifləşdirilmələr aiddir.

Cəmiyyətin 31 dekabr 2025-ci il tarixində başa çatmış il üzrə hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları ("MHBS") və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi ("MHBSŞK") tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

Təqdimatın əsasları

Maliyyə hesabatları aşağıda göstərilmiş mühasibat uçotu prinsiplərində başqa cür qeyd olunmayıbsa (məsələn, müəyyən maliyyə alətləri ədalətli dəyər prinsipi ilə ölçülür) tarixi dəyər prinsipinə əsasən hazırlanmışdır.

Funksional və hesabat valyutası

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin funksional valyutası və bu maliyyə hesabatlarının tərtib olunduğu valyuta Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan manatıdır ("AZN").

Maliyyə alətləri -ilkin tanınma

Tanınmanın tarixi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri, Müştərilərə verilən kreditlər, o cümlədən müştəri hesablari istisna olmaqla maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilkin olaraq satış tarixində, yəni Cəmiyyət müqavilənin şərtlərinə əsasən tərəflərdən birinə çevrildiyi tarixdə tanınır. Buna müntəzəm satışlar daxildir: bazarda tənzimləmə və konvensiyalarla müəyyən olunmuş zaman çərçivəsində aktivlərin çatdırılması, tələb olunan maliyyə aktivlərinin alınması və satılması. Müştərilərə verilən kreditlər bu vəsaitlər müştərinin hesabına köçürüldüyü zaman tanınır. Cəmiyyət müştərilərin balanslarını vəsaitlər Cəmiyyətə köçürüldüyü zaman tanıyır.

Maliyyə alətlərinin ilkin ölçülməsi

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması zamanı təsnifləşdirilən alətlərin idarə olunması biznes planı və onların müqavilə şərtlərindən asılıdır. Maliyyə alətləri ilkin olaraq onların ədalətli dəyərində ölçülür, maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərle qeyd olunması halından başqa digər əməliyyat məsrəfləri bu məbləğə əlavə edilir və ya çıxılır. Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması zamanı onun ədalətli dəyəri onun əməliyyat qiymətindən fərqlənirsə, Cəmiyyət 1-ci günün mənfəət və zərər uçotunu aşağıda təsvir olunduğu şəkildə aparır.

1-ci gün mənfəət və zərər uçotu

Maliyyə alətinin əməliyyat qiyməti, onun yalnız bazar əməliyyatlarında müşahidə oluna bilən daxilolmalarına əsaslanan qiymətləndirmə metodu əsasında təyin olunmuş ədalətli dəyərindən və ilkin tanınma zamanı yaranan ədalətli dəyərindən fərqli olduğu zaman, Cəmiyyət əməliyyat qiyməti və ədalətli dəyər arasındakı fərqi xalis satış gəlirlərinə tanıyır. Ədalətli dəyərin bəzi daxilolmaların müşahidə oluna bilmədiyi modelə əsaslandığı hallarda əməliyyat qiyməti və ədalətli dəyər arasındakı fərq təxirə salınır və yalnız daxilolmaların müşahidəsi mümkün oluqda və ya alətlərin tanınması dayandırıldıqda mənfəət və zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ölçülmə kateqoriyaları

Cəmiyyət öz maliyyə aktivlərini aşağıdakı meyarlarla aktivlərin idarə olunmasının biznes modeli və aktivlərin müqavilə şərtləri əsasında təsnifləşdirir:

- Amortizasiya olunmuş dəyərle;
- Digər məcmu gəlirlər hesabında ədalətli dəyərle;
- Mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərle;

Cəmiyyət öz derivativlərini və satış portfelini mənfəət zərər hesabına ədalətli dəyərle təsnifləşdirir və ölçür. Cəmiyyət qeyd olunan yanaşma uyğunsuzluqları əhəmiyyətli dərəcədə azaldığı və ya aradan qaldırdığı halda maliyyə alətlərini mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərle tanıya bilər.

Kredit müqavilələri və qarantiyalar istisna olmaqla, derivativ, satış üçün saxlanılan və ya ədalətli dəyər təyinatı tətbiq olunan maliyyə öhdəlikləri mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərle və ya amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülür.

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri

Amortizasiya olunmuş dəyərle tanınan, Cəmiyyətin debitor borcları, Müştərilərə verilən kreditlər, Maliyyə investisiyaları

Cəmiyyət yalnız aşağıdakı hər iki şərt ödənərsə *Bank hesabları və Müştərilərə verilən kreditlər* və digər maliyyə investisiyalarını amortizasiya olunmuş dəyərle ölçür:

- Maliyyə aktivləri müqavilə əsasında pul vəsaitləri hərəkətinin toplanması məqsədi daşıyan biznes modelin tərkibindədir.
- Maliyyə aktivlərinin müqavilə şərtləri ödənilməli olan əsas məbləğin qalıq dəyərində hesablanmış faiz və əsas məbləğlərin geri ödənişindən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmalarına gətirib çıxarır.

Bu şərtlərin detalları aşağıda təsvir olunmuşdur.

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Cəmiyyət onun biznes məqsədlərinə çatmaq üçün maliyyə aktivləri qruplarınının idarə olunmasını ən uyğun şəkildə əks etdirilməsi səviyyəsində özünün biznes modelini təyin edir.

Cəmiyyətin biznes modeli maliyyə alətlərinə görə tək-tək deyil, cəmlənmiş portfəllərin daha yüksək səviyyələrinə görə qiymətləndirilir və aşağıdakı müşahidə oluna bilən faktorlara əsaslanır:

- Biznes modelin performansı və bu biznes model daxilində saxlanılan maliyyə aktivləri necə qiymətləndirilir və müəssisənin əsas idarə heyətinə təqdim olunur;
- Biznes modelin performansına (və bu biznes model daxilində saxlanılan maliyyə aktivlərinə) təsir edən risklər və xüsusilə də, bu riskərin idarə olunması üsulu;
- Cəmiyyətin menecerlərinə müavinətlər necə verilir (məsələn, kompensasiya aktivlərinin ədalətli dəyərində və yaxud müqavilə üzrə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanır);
- Satışların gözlənilən tezliyi, dəyər və vaxtı da Cəmiyyətin qiymətləndirilməsi baxımından mühim aspektlərdən hesab edilir.

Biznes model qiymətləndirməsi "ən pis hal" və "stress vəziyyəti" halları nəzərə alınmadan gözlənilən qrafikaya əsaslanır.

İlkin tanınmadan sonra pul vəsaitlərinin hərəkəti Cəmiyyətin gözləntilərindən fərqli bir şəkildə həyata keçirilirsə bu halda, Cəmiyyət biznes modelində qalan maliyyə aktivlərinin təsnifatını dəyişmir, lakin yeni başlayan və ya yeni satın alınan maliyyə aktivlərini qiymətləndirərkən bu məlumatları da daxil edir.

Yalnız əsas məbləğin və faizlərinin ödənişi (YƏMFÖ)

Cəmiyyət təsnifat prosesinin ikinci mərhələsində maliyyə müqaviləsi şərtlərinin test meyarlarına uyğun olub olmadığını müəyyən edir.

Test mərhələsinin əsas vacib prinsipi maliyyə aktivinin ədalətli dəyərinin ilkin mərhələdə tanınması və maliyyə aktivinin qüvvədə olduğu müddət ərzində dəyişməsi (məsələn, hər hansı bir təkrar ödəmə və ya premium-əndirim amortizasiyası) kimi müəyyənləşdirilmişdir.

Kreditin verilməsi zamanı ən mühim maraq amillərindən biri pulun zaman dəyərinin və kredit riskinin nəzərə alınmasıdır. YƏMFÖ-n qiymətləndirməsini aparmaq üçün Cəmiyyət mühakimə, maliyyə aktivlərinin hansı məzənnədə istifadə edilməsi və faiz dərəcəsinin müəyyənləşdirilməsi kimi əlaqəli faktorların nəzərə alınmasını tətbiq edir.

Bundan fərqli olaraq pul vəsaitlərinin hərəkəti risklərində və ya dəyişkənliyə məruz qalmasını izah edən müqavilə şərtlərinə əsasən pul vəsaitlərinin axını yalnız ödənilmiş əsas və faiz məbləğlərindən yaranmır.

Bu kimi hallarda maliyyə aktivlərinin mənfəət və ya zərər hesabında ədalətli dəyər (MZHƏD) ölçülməsi tələb olunur.

Derivativlər mənfəət zərər hesabına görə ədalətli dəyər də qeyd alınır.

Derivativlər aşağıda qeyd edilmiş üç xüsusiyyəti özündə birləşdirən Maliyyə alətidir.

- Dəyəri müəyyən bir faiz dərəcəsinə, maliyyə aləti qiymətinə, əmtəə qiymətinə, xarici valyuta məzənnəsinə, qiymət indeksi və dərəcələrinə, kredit reytingi və kredit indeksinə və yaxud qeyri maliyyə dəyişkənliyi halında təmin edilən digər parametrlərə uyğun dəyişir, bu hal müqavilənin digər tərəfi üçün spesifik deyil.

- Bazar şərtlərindəki dəyişikliklərə eyni cavabın alınması gözlənilən daha kiçik oxşar müqavilələr üçün ilkin xalis investisiya tələb edilmir.

- Bu kimi hallar gələcək tarixdə həll olunur.

Cəmiyyət qarşı tərəflərlə derivativ əməliyyatlara daxil olur. Bunlara faiz dərəcəsi svopları, kredit şərtlərinin dəyişdirilməsi, qarşılıqlı valyuta svopları, ilkin valyuta müqavilələri, xarici valyutalar və səhmlər daxildir.

Derivativ ədalətli dəyər də qeyd edilir və ədalətli dəyər göstəricisi müsbət olduğu halda aktivlərdə, mənfəət olduğu halda isə öhdəliklərdə tanınır. Bu cür derivativlərin xüsusi dəyəri və ədalətli dəyəri ayrı ayrılıqda açıqlanır.

Derivativlərin ədalətli dəyərindəki dəyişikliklər hədcinq mühasibat uçotu tətbiq edilmədiyi hallarda xalis ticarət gəlirinə daxil edilir.

Daxili derivativlər

Daxili derivativlər özündə kənar derivativləri də birləşdirməklə kombine maliyyə alətinin tək derivativlərə bənzər bir şəkildə fərqləndiyini təsvir edən hibrid alətin tərkib hissəsidir.

Daxili derivativlər pul vəsaitlərinin müəyyən bir faiz dərəcəsinə uyğun olaraq dəyişdirilməli olan müqavilə ilə başqa cür tələb olunacaq pul vəsaitlərinin hərəkətlərinin bir hissəsi və ya hamısı, maliyyə aləti qiyməti əmtəə qiyməti, valyuta məzənnəsi, qiymətlər və ya dərəcələr indeksləri, kredit reytingi və ya kredit endeksi və ya digər dəyişənlərə səbəb olur. Bir maliyyə alətinə əlavə edilmiş, lakin həmin alətdən asılı olaraq müqavilə ilə ötürülən və ya həmin alətdən fərqli bir qarşı tərəfə malik olan bir derivativ əlavə törəmə deyil, ayrıca bir maliyyə aləti hesab olunur.

Maliyyə aktivlərində yerləşdirilən derivativlər, borc öhdəlikləri və qeyri-maliyyə tərəfdaş əlaqələri ayrı-ayrı törəmə alətləri kimi qiymətləndirilmiş və ədalətli dəyərində qeyd edilmişdir. Əgər bir derivativ anlayışına (yuxarıda müəyyən edilmiş şəkildə) cavab verərlərsə, onların iqtisadi xüsusiyyətləri və riskləri əsas müqavilənin şərtləri ilə sıx əlaqədar deyildir və əsas müqavilənin özü ticarət üçün yaxud mənfəət və ya zərər hesabında ədalətli dəyər təyin edilməsi üçün nəzərdə tutulmamışdır. Əsas müqavilədən ayrılmış daxili derivativlər ticarət portfelinə ədalətli dəyər əks etdirilən dəyişikliklərlə təqdim edilir.

Cəmiyyət bu şəkildə maliyyə öhdəlikləri və qeyri-maliyyə müqavilələrinə daxil edilmiş derivativlərin uçotunu aparır. Maliyyə aktivləri biznes modelinə və YƏMFÖ-i qiymətləndirmələrinə əsasən təsnifləşdirilir.

Digər məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyərle tanınan kapital alətləri

Cəmiyyət, nadir hallarda ilkin tanınma zamanı maliyyə alətlərini 32 sayılı MUBS Maliyyə alətləri: "Təqdimat standartına uyğun gəlirsə və ticari məqsədli saxlanılırsa digər məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyərle tanıyır. Bəzi kapital investisiyalarını, digər məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyərle kapital alətləri kimi sinifləndirməyi seçirlər. Bu kapital alətlərində gəlir və zərərlər heç zaman mənfəət və ya zərər hesabına geri tanınma bilməz. Dividendlər, ödəmə haqqı təşkil edildiyində, Cəmiyyət xərclərinin bir qisminin kompensasiya edilərək gəlir əldə etmələri kimi hallar- məsələn, digər məcmu gəlirlərdə qeyd olunan mənfəət istisna olmaqla, eynilə digər fəaliyyət gəlirləri kimi, mənfəət və ya zərər hesabında öz əksini tapır. Digər məcmu gəlirlərdə ədalətli dəyərle tanınan kapital alətləri, dəyersizləşmə qiymətləndirilməsindən kənar tutulmaqdadır.

Alınmış Borclar və digər borc götürülmüş məbləğlər

İlkin tanınmadam sonra, alınmış borclar və borc götürülmüş məbləğlər, amortizasiya edilmiş xərclər kimi ölçülür. Amortizasiya edilmiş xərclər, effektiv faiz dərəcəsinin daxili hissəsi olan maliyyə xərcləri, hər hansı bir endirim, və ya premiya fondu nəzərə alınaraq hesablanmaqdadır. Həm kapital, həm də öhdəlik komponentlərini özündə cəmləşdirən mürəkkəb maliyyə alətləri dərc olunma tarixində ayrılır.

Cəmiyyət, qeyri-törəmə alətlərinə mühasibat əməliyyatlarını yerinə yetirərkən, ilk öncə bu alətlərin mürəkkəb olub olmadığını müəyyən edir və daha sonra bu alətin hər bir komponentini ayrı ayrılıqda, maliyyə aktivi, öhdəliyi və ya kapitalı kimi, MUBS 32 əsasında, təsnifləşdirir. Geri dönüşdürülə bilən alətlərin öhdəlik və kapital komponentlərinin təsnifi, bəzi səhmdarlar üçün bir variantın istifadəsi baxımından iqtisadi cəhətdən sərfəli görünsədə, geri dönüşüm əməliyyatının tətbiqi zamanı dəyişiklik səbəbiylə yenidən nəzərdən keçirilə bilməz. Mürəkkəb maliyyə alətinin ilkin sərmayəsinin kapital və öhdəlik komponentlərinə ötürülməsi zamanı, kapital, alətin bütün həqiqi dəyərinin qalıq məbləğlərinin ixracından sonrakı hal olaraq dəyərləndirilir və bu məbləğ öhdəliklər üçün ayrı bir şəkildə qeyd olunur. Hər hansı bir mürəkkəb maliyyə alətinə bağlı olan törəmə tərkibli alətlərin dəyəri, kapitaldan fərqli olaraq, öhdəlik komponentlərinə daxil olmaqdadır.

Cəmiyyət kapital və öhdəlik bölgüsünü müəyyən etdikdən sonra, sonrakı mərhələ olaraq, öhdəliklərin ayrı ayrılıqda nəzərə alınması vacib olan törəmələrə malik olub olmadığını müəyyənləşdirməlidir.

Mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərle tanınan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri

Bu kateqoriyaya aid olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri, kommersiya məqsədli olmayan və ilkin mühasibat prosesi zamanı rəhbərlik tərəfindən müəyyən olunan və ya icbari şəkildə MUBS 9 nəzdində həqiqi dəyəri ölçülə bilən kateqoriyalardır.

Rəhbərlik ilkin uçot sonrası yalnız aşağıda göstərilən kriteriyalardan biri yerinə yetirildiyində mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərle tanınan bir alət müəyyən edir. Bu cür təyinatlar hər bir alət üzrə ayrıca həyata keçirilir:

- Müvafiq təyinat mühasibat uçotunda fərqli tanınma halında yarana biləcək uyğunsuzluqları aradan qaldırır və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaldırsa;
- Borclar risklərin idarə edilməsi siyasəti və ya investisiya strategiyasına əsasən idarə olunan və onların fəaliyyəti ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilmiş maliyyə öhdəlikləri qrupunun bir hissəsidirsə;
- Bir və ya daha çox derivativi olan öhdəliklər, əksər hallarda istənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməyincə müqavilə ilə və ya bənzər bir alətlə əlaqədar derivativlərin ayrılmasının qadağan edildiyi hesab edilirsə;

Mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərle tanınan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ədalətli dəyərdə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilir.

Ədalətli dəyərədəki dəyişikliklər Cəmiyyətin öz kredit riskindəki dəyişikliklər səbəbindən öhdəliklərin ədalətli dəyərində hərəkətlər istisna olmaqla, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Ədalətli dəyərədəki dəyişikliklər digər məcmu gəlirlər vasitəsilə öz kredit ehtiyatında qeydə alınır və mənfəət və zərəre geri qaytarılmır. Mənfəət və ya zərər hesabatında əks etdirilən alətlər üzrə əldə edilmiş və ya hesablanmış faizlər, faiz gəliri və ya faiz xərci ilə, hər hansı bir endirim, mükafat və alət əməliyyatının xərclərini alətin ayrılmaz bir hissəsi kimi nəzərə almaqla və effektiv faiz dərəcəsiindən istifadə etməklə hesablanır.

Səhmdar alətlərinin payı üzrə dividend gəlirləri, ödəniş hüququ təsis edildikdə, digər əməliyyat gəlirləri kimi mənfəət və ya zərərdə qeydə alınır.

Maliyyə zəmanətləri, akkreditivlər və istifadə olunmayan kredit öhdəliyi

Cəmiyyət maliyyə zəmanətləri, akkreditiv və borc öhdəliklərini dərc edir. Maliyyə zəmanətləri ilkin olaraq maliyyə hesabatlarında tanınır (Müddəalar daxilində). Hər bir zəmanət üzrə Cəmiyyətin öhdəliyi ilkin tanınan məbləğin üstündə hesablanır və mənfəət və ya zərər hesabatında yığılmış amortizasiya ayrımları çıxılır. Əldə edilmiş mükafat zəmanət müddəti boyunca düz xətt əsasında net gəliri və komisiya gəliri formasında mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Şərtlərin və şəraitlərin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirilməsinə görə tanınmanın dayandırılması

Yeni tanınmış kreditlər GKZ ölçmə məqsədləri üçün yeni kredit dəyərsizləşmiş hesab edilənə qədər 1-ci Mərhələdə təsnifləşdirilir. Cəmiyyət müştəriyə kredit verilməsinin dayandırılıb-dayandırılmamasını qiymətləndirərkən, digərləri arasında aşağıdakı faktları nəzərdə saxlayır:

- Kreditin valyutasının dəyişməsi;
- Kapital xüsusiyyətlərinin təqdimatı;
- Qarşı tərəfdəki dəyişiklik;
- Dəyişikliklərin bu cür tanınması müqabilində modifikasiya alətləri artıq YƏMFÖ-n meyarlarına cavab verməyəcəyinin məlum olması

Əgər dəyişiklik nəgd pul vəsaitlərinin axışında əhəmiyyətli dərəcədə fərqliliyə səbəb olursa, dəyişiklik tanınmanın dayandırılmasına gətirib çıxara bilməz. Orijinal ehtimal olunan faiz dərəcələrində diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkətindəki dəyişikliyə əsasən, Cəmiyyət hər hansı bir dəyərdən düşmə (dəyərsizləşmə) halları qeyd edilmədiyi təqdirdə, bununla bağlı olaraq mənfəət və zərər hesabına dəyişikliklərin təsirini uçota alır.

Əsaslı dəyişikliklərdən başqa tanınmanın dayandırılması halları

Maliyyə aktivlər

Maliyyə aktivindən pul vəsaitlərinin hərəkətini almaq hüququ başa çatdıqda maliyyə aktivinin (və ya mümkün olduqda, maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya oxşar maliyyə aktivlərinin bir hissəsi) tanınması dayandırılır.

Cəmiyyət maliyyə aktivini yalnız və yalnız aşağıdakı hallarda köçürə bilər :

- Cəmiyyət maliyyə aktivlərindən pul vəsaitlərinin axınıni əldə etmək üçün müqavilə hüquqlarını köçürmüşdür,
- Pul vəsaitlərinin hərəkəti hüququnu saxlayır, lakin "ötürmə" razılaşması ilə üçüncü tərəfə maddi gecikmə olmadan alınan pul vəsaitlərinin hamısını tam ödəmək öhdəliyi götürür ki, bu ödəniş qaydaları Cəmiyyətin maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinin axınıni ("əsas aktiv") almaq üzrə müqavilə hüquqlarını saxladığı əməliyyatlardır, lakin həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti bir və ya bir neçə müəssisəyə ("son alıcılara"), aşağıdakı üç şərt yerinə yetirildikdə ödənilir:

- Cəmiyyət, alınmış məbləğin tam ödənilməsi və faiz dərəcələrinə uyğun faiz məbləğləri ilə qısamüddətli avanslar istisna olmaqla, orijinal aktivdən ekvivalent məbləğlərin yığımını həyata keçirmədiyi halda, alıcılara məbləğləri ödəmək öhdəliyi yoxdursa
- Cəmiyyət, potensial alıcılara təminat olaraq təqdim etdiyi aktivdən başqa, hər hansı bir digər orijinal aktivini sata və ya girov qoya bilməzsə
- Cəmiyyət, potensial alıcılar adına toplanan pul vəsaitlərini əhəmiyyətli gecikmə olmadan təhvil vermək məcburiyyətindədirsə;

Əlavə olaraq, Cəmiyyət pul və pul ekvivalentlərində investisiyalar istisna olmaqla, yığım tarixi və potensial alıcılara lazım olan pul köçürmə tarixləri arasında olan dövr ərzində qazanılmış faizlər də daxil olmaqla, bu cür pul axınlarını yenidən investisiya etmək hüququna malik deyildir. Transfer yalnız tanınmanın dayandırılması hallarına uyğunlaşdırılır, həmçinin:

- Cəmiyyət aktivin bütün risklərini və mükafatlarını əhəmiyyətli dərəcədə ötürmüşdür və ya,
- Cəmiyyət aktivin bütün risklərini və mükafatlarını əhəmiyyətli dərəcədə nə ötürmüş nə də saxlamamışdır, lakin aktiv üzrə nəzarətin ötürülməsini təmin etmişdir.

Cəmiyyət, bütün əsaslı riskləri və mükafatlarını əhəmiyyətli dərəcədə köçürmədikdə və ya əlində saxlamadıqda, yalnız aktivin nəzarətini özündə saxlayıbsa, aktiv yalnız Cəmiyyətin davamlı təsirini əhəmiyyətli dərəcəsi ilə tanınır və bu halda Cəmiyyət həmçinin əlaqəli öhdəliyi tanınmalıdır. Köçürülmüş aktiv və əlaqəli öhdəlik Cəmiyyət əlində saxladığı hüquq və öhdəlikləri əks etdirən əsaslarla ölçülür.

Köçürülmüş aktiv üzərində təminat şəkli alan davamlı müdaxilə və təsir gücü, aktivini orijinal balans dəyərinin altında və Cəmiyyətin ödəməsi tələb oluna biləcək maksimum məbləğlə ölçülür. Davamlı təsir köçürülmüş aktiv üzrə yazılı və ya satın alınan bir variantın (və ya hər ikisinin) formasını alırsa, Cəmiyyətin aktivini yenidən satın alma prosesində ödəməsi lazım gələn dəyərdə ölçülür. Ədalətli dəyərlə ölçülmüş bir aktiv üzrə yazılı təklif seçimi olması halında, müəssisənin davam edən təsirinin əhatəsi, köçürülmüş aktivin ədalətli dəyəri və seçmə əməliyyat qiymətinin aşağı olması şərtlərlə məhdudlaşır.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəliklərinin tanınması öhdəliklərin sıfırlanması, ləğv edilməsi ya da vaxtının bitməsi hallarında dayandırılır.

Mövcud maliyyə öhdəliyi eyni kredit verəndən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli şərtlər ilə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirildikdə, belə bir mübadilə və ya dəyişiklik öz öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliklərin tanınması kimi qəbul edilir. Orijinal maliyyə öhdəliklərinin balans dəyəri və ödənilməli ödənişlər arasındakı fərq mənfəət və zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivlərinin dəyərdən düşməsi

Gözlənilən kredit zərərlərinin tanınması prinsiplərinə ümumi baxış

Hər ikisi maliyyə alətlərinin əsas portfelinin xarakterindən asılı olaraq ya fərdi əsasda ya da kollektiv əsasda hesablanır. Cəmiyyət hər hesabat dövrünün sonunda, ilkin tanımadan sonra maliyyə alətlərinin kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını, maliyyə alətlərinin qalan faydalı ömrü ərzində dəyərsizləşmə riskindəki dəyişikliyi diqqətə alaraq qiymətləndirmə aparmaq siyasətini həyata keçirmişdir.

Yuxarıdakı prosesə əsaslanaraq Cəmiyyət kreditlərini aşağıda qeyd olunmuş şəkildə Mərhələ 1, Mərhələ 2, Mərhələ 3 və dəyərsizləşmiş (AYKD) kreditlər kimi qruplaşdırır.

Mərhələ 1: Kreditlərin ilkin tanınması, Cəmiyyət 12 aylıq GKZ-ə əsaslanan ehtiyat məbləğini tanıyır.

1 kateqoriyasında qruplaşdırılan kreditlər həmçinin kredit riskinin artaraq Mərhələ 2-dən yenidən təsnifləşdirilmiş kreditləri də özündə cəmləşdirir.

Mərhələ 2: Borc verildikdən sonra kredit riskində əhəmiyyətli artım baş verdikdə, Cəmiyyət kreditin gözlənilən faydalı ömrü ərzində yarana biləcək zərərlər üçün ehtiyat yaradır. Mərhələ 2 kreditləri əlavə olaraq, kredit riskinin artdığı və kreditin Mərhələ 3-dən etibarən yenidən təsnifləşdirildiyi təsislərdə ehtiva edir.

Mərhələ 3: Əhəmiyyətli dərəcədə dəyərsizləşmə müşahidə olunan kreditlər. Cəmiyyət kreditin gözlənilən faydalı ömrü ərzində yarana biləcək zərərlər üçün ehtiyat yaradır.

AYKD: (*Alınmış və ya yaranmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş*) Alınan və ya yaradılan kredit aktivləri üçün ilkin tanımada dəyərsizləşmə müşahidə olunan maliyyə aktivləridir. AYKD aktivləri orjinal tanınmalar sırasında ədalətli dəyərdə qeydə alınır və faiz gəlirinin sonrakı tanınmaları effektiv faiz dərəcəsinə əsaslanır. GKZ yalnız ehtimal edilən dəyərsizləşmədə növbəti dəyişiklik olduğunda tanınır və ya genişləndirilir.

Cəmiyyətin geri ödənilməmiş kredit məbləğləri ilə bağlı bərpa olunmasına dair gözləntisi qalmadığı hallarda bütünlüklə və ya hissəvi maliyyə aktivinin ümumi balans dəyəri azaldılır. Bu, maliyyə aktivinin tanınmasının (qismən) dayandırılması hesab olunur.

Gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması

Cəmiyyət effektiv faiz dərəcəsinə qədər azalmış qısamüddətli nağd pul daxilolmalarını ölçmək üçün dörd ehtimal yönümlü ssenariyə dayanaraq gözlənilən kredit zərərlərini hesablayırlar. Qısamüddətli nağd pul azalmaları müqaviləyə uyğun olaraq müəssisəyə ödənilməli pul axınları ilə müəssisənin ümumilikdə əldə etməyi gözlədiyi məbləğ arasındakı fərkdir.

Gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanmasında əsas elementlər aşağıdakılardır:

- **Defolt ehtimalı-** (Öhdəliyin yerinə yetirilməməsi ehtimalı) verilmiş zaman kəsiyində ödənilməmə ehtimalının təxmini hesablanmasıdır.

Defolt ehtimalı bəzən yalnız dəyərləndirilən zaman müddətində baş verə bilər, lakin, ehtiyatlar portfel daxilində davamlı olaraq saxlanılmış ola bilər.

- **Defolt ehtimalında açıqlanma-** Hesabat tarixindən sonra əsas məbləğin və faizin müqavilə ilə müəyyən edilmiş və ya hər hansı digər formada təyin edilən geri ödəmə şərtləri daxil olmaqla, təklif edilən güzəştlərdən mümkün azalmaların və gecikmiş ödəmələrə yığılmış faizlərin nəzərə alınaraq gələcək tarixdəki defoltun açıqlama qeydlərində yaradacağı dəyişikliklərin əvvəlcədən təxmin edilməsidir.

- **Defolt ehtimalında mümkün zərərlər-** Verilmiş müddət ərzində defolt hadisəsinin baş verməsindən yaranan zərərlərin əvvəlcədən təxmin edilməsidir. Bu daha çox müqavilə üzrə məbləğlər ilə borc verənin qoyulmuş girovların realizasiyası da daxil olmaqla almağı gözlədiyi məbləğ arasındakı fərqə əsaslanır.

Gözlənilən kredit itkilərini əvvəlcədən dəyərləndirərkən dörd müxtəlif ssenariləri nəzərə alınır (əsas vəziyyət, qalxış, yumuşaq düşüş (enmə 1), və daha kəskin enmə (enmə2)). Bunların hər biri müxtəlif defolt ehtimalı, defolt vəziyyətində açıqlama və defolt ehtimalında mümkün zərərlərlə əlaqəlidir. Vəziyyətdən asılı olaraq, ödənilməyən borcların ödənilmə ehtimalının və girovun dəyərinin və ya aktivin satılmasından əldə ediləcək məbləğin də nəzərə alınaraq geri qaytarılmasına dair müxtəlif ssenarilər də daxil edilə bilər.

Kredit kartları və digər dövriyyə vəsaitləri istisna olmaqla kredit zərərlərində maksimum

dövr Cəmiyyət hüquqi cəhətdən daha erkən müddətə tanınmalı olduğu hallar istisna olmaqla maliyyə alətinin müqavilə müddəti ilə müəyyən edilir.

Dəyərsizləşmə zərərləri və azadolmalar maliyyə aktivinin balans dəyərində müəyyən edilmiş alınmamış borc öhdəliyinə görə yaradılan gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatlardan formalaşan modifikasiya zərərləri və ya gəlirlərindən ayrılıqda balansda və açıqlama qeydlərində öz əksini tapır. Gözlənilən kredit zərəri metodunun mexanizmlərini aşağıdakı kimi izah etmək olar:

- **1-ci mərhələ:** Cəmiyyət hesabat tarixindən sonrakı 12 aylıq müddət ərzində maliyyə alətinin mümkün ödənilməmə ehtimalının nəticəsi kimi istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərərinin 12 aylıq nisbətini hesablayır. Cəmiyyət hesabat tarixindən sonrakı növbəti 12 aylıq müddət üçün gözlənilən ödənilməmə hadisəsinə ehtiyat məbləğini hesablayır.

Bu gözlənilən 12 aylıq ödənilməmə ehtimalları effektiv faiz dərəcəsinə yaxınlaşana qədər azaldıb, ödənilməmə hadisəsində gözlənilən itkilərin miqdarında vurularaq ödənilməmə hadisəsində açıqlama qeydlərinin proqnozlaşdırılmasına istifadə olunur. Hər dörd ssenari üçün bu hesablamalar yuxarıda izah edildiyi kimidir.

- **2-ci mərhələ:** Borcun kredit riski originaldan əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda Cəmiyyət istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərəri ehtiyatı yaradır. Mexanizmlər ssenarilər də daxil olmaqla yuxarıda izah edilən digər ssenarilərlə oxşarlıq təşkil etsə də ödənilməmənin ehtimalı və ödənilməmə hadisəsində zərərlərin miqdarı maliyyə alətinin istifadə müddətinə əsasən proqnozlaşdırılır. Ehtimal olunan nağd pul ehtiyatları orijinal effektiv faiz dərəcəsinə yaxın məbləğə qədər azaldılır.

- **3-cü mərhələ:** Cəmiyyət kredit dəyərsizləşməsi nəzərə alınan borclara gözlənilən istifadə müddəti üzrə kredit zərərləri hesablayır. Bu metod 2-ci mərhələdə verilən ödənilməmə ehtimalı 100% müəyyən edilmiş aktivlərlə oxşardır.

- Alınmış və ya original kredit dəyərsizləşməsi müəyyən edilən aktivlər ilkin tanınmada kredit dəyərsizləşməsi hesablanan aktivlərdir. Cəmiyyət ilkin tanınmadan istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərərlərinə yalnızca yığılmış dəyişiklikləri dörd ehtimal yönümlü ssenarilərə əsaslanaraq tanıyır.

Borc öhdəlikləri və akkreditivlər

Alınmamış borc öhdəliyinə istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərərlərini proqnozlaşdırarkən Cəmiyyət borc öhdəliyinin gözlənilən hissəsinin istifadə müddəti bitdikdən sonra alacağını nəzərdə tutur. Gözlənilən kredit zərəri, dörd ssenarinin ehtimal ağırlığına əsaslanan nağd pulun çəkildiyi təqdirdə, gözlənilən çatışmazlıqların bugünkü dəyərində əsaslanır. Gözlənilən nağd pul çatışmazlığı, kredit üzrə gözlənilən effektiv faiz dərəcəsinə yaxınlaşanda təxirə salınır.

Həm kredit, həm də alınmamış bir öhdəlik daxil olan kredit kartları və dövriyyə vəsaitləri üçün gözlənilən kredit zərərləri kreditlə birlikdə hesablanır və təqdim olunur. Kredit öhdəlikləri və akkreditivlər üçün gözlənilən kredit itkiləri *ehtiyat* məbləği içərisində tanınır.

• Qarantiyalar

Hər bir zəmanət üzrə Cəmiyyətin öhdəliyi, gəlir hesabatında tanınmış məcmu amortizasiya məbləğinin azaldılması və gözlənilən kredit itkiləri ehtimalının daha yüksək olması ilə ölçülür. Bu məqsədlə, Cəmiyyət, sahibinin kredit zərərinə görə geri ödəyəcəyi məbləğin riskə uyğun effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilmiş azalmaların hazırkı dəyərini əvvəlcədən təqribi hesablayır. Hesablama ehtimal ağırlıqlı dörd ssenari ilə aparılır. Maliyyə təminatı müqavilələri ilə bağlı gözlənilən kredit itkiləri *ehtiyatlar* daxilində tanınır.

Digər məcmu gəlirlər içərisində balans dəyəri ilə ölçülən borc alətləri

Digər məcmu gəlirlər içərisində balans dəyərində ölçülmüş borc alətlərinin gözlənilən kredit zərərləri bu maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərini maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda azaltmır.

Bunun əvəzində, aktivlərin amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülməsi halında yaranacaq ehtiyata bərabər olan məbləğ, digər məcmu gəlirlərdə mənfəət və ya zərəre müvafiq yığılmış

dəyərsizləşmə məbləği olaraq tanınır. Digər məcmu gəlirlərdə yığılmış zərər, aktivlərin silinməsi zamanı mənfəət və zərər hesabına qaytarılır.

Alınmış və ya ilkin tanınmadan kredit dəyərsizləşməsi müəyyən olunmuş maliyyə aktivləri

Alınmış və ya ilkin tanınmadan kredit dəyərsizləşməsi müəyyən olunmuş maliyyə aktivləri üçün Cəmiyyət ilkin tanınmadakı zərər ehtiyatlarına yalnız yığılmış dəyişiklikləri tanıyır.

Gələcəklə bağlı proqnoz xarakterli məlumatlar.

Gözlənilən kredit riski modellərində, Cəmiyyət lər aşağıdakı kimi geniş iqtisadi informasiyalara əsaslanmaqdadır:

- ÜDM artımı
- İşsizlik dərəcəsi
- Mərkəzi bankın faiz dərəcəsi
- Təsərrüfatı qiymətləri indeksi

Gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması üçün istifadə olunan məlumatlar və modellər, maliyyə hesabatları tarixində bazarın bütün xüsusiyyətlərini əks etdirə bilməz. Belə fərqlər əhəmiyyətli dərəcədə vacib olduqda bunu əks etdirmək üçün, keyfiyyətə uyğun bəzən müvəqqəti olaraq düzəlişlər edilir.

Yuxarıda göstərilən məlumatlar yalnız məsələyə aydınlıq gətirmək məqsədilə seçilmiş ümumi iqtisadi göstəricilərdir. Praktikada əmtəə qiymətləri inflyasiya dərəcələri, valyuta məzənnələri və dövlət büdcəsinin kəsirləri kimi digər göstəricilər də istifadə oluna bilər.

Girov qiymətləndirməsi

Cəmiyyət maliyyə aktivləri üzərində kredit risklərini azaldılması üçün mümkün olduğu qədər girovdan istifadə etməyə çalışır. Cəmiyyət zəmanətlər, daşınmaz əmlak, debitor borcları, ehtiyatlar, digər qeyri-maliyyə aktivləri və xalis müqavilələr formasında kredit alətləri kimi müxtəlif formalarda mövcud ola bilər. Girov təmin edilmədiyi halda, bu Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında qeyd edilmir.

Lakin, girovun balans dəyəri gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanmasına təsir göstərir. Adətən, ən az, kreditin verildiyi anda və üç ayda bir dəfə yenidən qiymətləndirilir. Bununla yanaşı, bəzi girovlar, məsələn, marja tələblərinə aid pul və ya qiymətli kağızlar gündəlik qiymətləndirilir.

Mümkün olduğu təqdirdə, Cəmiyyət təminat kimi saxlanılan maliyyə aktivlərini qiymətləndirmək üçün aktiv bazar məlumatlarından istifadə edir. Sabit bazar qiymətinə sahib olmayan digər maliyyə aktivləri modellərdən istifadə etməklə qiymətləndirilir. Daşınmaz əmlak kimi qeyri-maliyyə girovları ipoteka brokerləri kimi üçüncü tərəflərin verdiyi məlumatlara görə və ya mənzil qiymət indeksləri əsasında qiymətləndirilir.

Girovun ötürülməsi

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin siyasəti müsadirə edilmiş girovların Cəmiyyətin daxili əməliyyatları üçün ən yaxşı şəkildə istifadə edilə biləcəyini və ya satılmalı olduğunu müəyyən etməkdir. Daxili əməliyyatlar üçün yararlı olacağı təsbit edilmiş girovlar üçüncü şəxslərə ötürülməyə dəyərdən aşağı və ya orijinal təmin edilmiş aktivin balans dəyərində hesablanır. Satışın daha əlverişli olduğu müəyyənləşdirilmiş girovlar, satış üçün saxlanılan aktivlərdə, balans dəyərində (əgər aktivlər olduqda) və ya balans dəyərindən qaytarılma tarixində satış üçün çəkilecek xərclər çıxılmaqla Cəmiyyətin daxili siyasətinə uyğun olaraq tanınır.

Cəmiyyət normal fəaliyyəti dövründə pərakəndə portfelində əmlak və ya digər aktivləri fiziki olaraq üçüncü şəxslərə ötürmür, adətən auksionda borc öhdəliyini ödəmək üçün xarici agentləri cəlb edir.

Hər hansı əlavə dəyər müştərilərə, borcalanlara qaytarılır. Bu praktikanın nəticəsi olaraq hüquqi ötürülmə prosesinə məruz qalmış yaşayış obyektləri balansda qeyd edilmir.

Silinmələr

Maliyyə aktivləri yalnız bərpa edilməsi mümkün olmadığı halda təsdiq edildiyi zaman qismən və ya tam olaraq silinir. Silinəcək məbləğ yığılmış zərər ehtiyatından çox olduqda, fərq əvvəlcə ümumi balans dəyərində tətbiq edilən ehtiyata əlavə olunur. Hər hansı bir sonrakı bərpa kredit zərərləri üzrə xərclərə hesablanır.

MHBS 7R.35L müəssisələrdən dövr ərzində silinmiş və hələ də icra fəaliyyətinə məruz qalan maliyyə aktivləri üzrə qüvvədə olan məbləği açıqlamağı tələb edir. Bu tələb Cəmiyyətin aktivini bərpa etmək üçün heç bir əsaslı gözləntiləri olmadığı təqdirdə və əlavə prosedurları icra etməkdən imtina etdikdə silməsinə imkan verən MHBS 9.5.4.4-maddələri ilə ziddiyyət təşkil edir.

Ədalətli dəyər:

Qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan əməliyyatlarda aktivin satılması zamanı alınan və ya öhdəliyin köçürülməsi zamanı ödənilən qiymətdir. Aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən Cəmiyyət mümkün dərəcədə bazarda müşahidə edilə bilən informasiyalardan istifadə edir. Əgər aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri müəyyən oluna bilmərsə, Cəmiyyət müşahidə edilə bilən məlumatların istifadəsini maksimumlaşdıran və müşahidə edilə bilməyən məlumatların istifadəsini minimumlaşdıran (oxşar əməliyyatlar üçün qiymətləri, diskontlaşdırılmış pul vəsaitləri hərəkətinin təhlilini və ya emitentin xüsusi hallarda opsiyon qiymət qoyma modelini əks etdirən müqayisəli bazar yanaşmasının istifadəsi) qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə edir. İstifadə olunan məlumatlar bazar iştirakçılarının nəzərə aldığı aktiv/öhdəliyin xarakteristikalarına uyğundur.

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə üçün məlumatların müşahidə edilə bilmə dərəcəsinə və bütünlüklə ədalətli dəyərin müəyyən olunmasında məlumatların əhəmiyyətinə əsaslanaraq müxtəlif iyerarxiyalar kateqoriyalara bölünür:

- 1-ci səviyyə- ədalətli dəyər eyni aktivlər/öhdəliklərin aktiv bazardakı mövcud qiymətindən (dəyişdirilməmiş) əldə edilir.
- 2-ci səviyyə-ədalətli dəyər 1-ci səviyyədə göstərilən mövcud qiymətlərdən fərqli olaraq aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (məs., qiymətlər) və ya dolaylı yolla (qiymətlərdən əldə olunan) müşahidə edilə bilən məlumatlardan əldə olunur.
- 3-cü səviyyə-ədalətli dəyər müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan (müşahidə edilə bilinməyən məlumatlar) aktiv və öhdəliklər üçün məlumatları özündə əks etdirən qiymətləndirmə mexanizmlərindən əldə olunur.

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasındakı köçürmələr Cəmiyyət tərəfindən dəyişikliyin baş verdiyi hesabat dövrünün sonunda tanınır.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə ilkin ödəmə müddəti üç aydan az olan banklararası bütün depozitlər daxildir.

Verilmə tarixində istifadəsi üç aydan çox müddətə məhdudlaşdırılmış vəsaitlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində əks etdirilir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılmaq şərtinə sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən qeyri-derivativ maliyyə alətləri ilə əlaqəsi olmayan debitor borclarının əldə edilməsi və ya yaradılması məqsədilə, Cəmiyyət tərəfindən müştərilərə avans şəklində nağd pul verildiyi zaman uçota alınır. Dəyersizləşmiş maliyyə aktivləri ilə bağlı şərtlərə yenidən baxıldıqda, yenidən baxılmış şərtlər əvvəlki şərtlərdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənərsə, yeni aktiv əvvəlcə ədalətli dəyərdə uçota alınır.

Əmlak və avadanlıqlar.

Əmlak və avadanlıqlar lazım olduqda yığılmış amortizasiyanı və dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatı çıxmaqla, ilkin dəyərdə qeydə alınır.

Əmlak və avadanlıqların bütün digər növləri lazım olduqda yığılmış amortizasiyanı və dəyərsizləşmə üzrə zərəri çıxmaqla (əgər varsa), ilkin dəyərdə qeydə alınır.

Kiçik həcmli təmir və istismar xərcləri çəkildiyi zaman xərcə silinir. Əmlak və avadanlıqların əsas komponentlərinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir. Əmlak və avadanlıqlar dəyərsizləşdikdə, onlar əmlak və avadanlıqların istifadəsi nəticəsində əldə edilən dəyər ilə satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdən daha yüksək olan dəyərə silinir. Aktivin balans dəyərindəki azalma mənfəət və zərəre aid edilir. Aktivin istifadəsi nəticəsində əldə edilən dəyərin və ya satış xərcləri çıxılmaqla, onun ədalətli dəyərini müəyyən edilməsi üçün istifadə edilən təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə əvvəlki dövrlərdə hər-hansı aktiv üçün qeydə alınmış dəyərsizləşmə üzrə zərərlər bərpa edilir.

Əmlak və avadanlıqların satışından yaranan gəlir və zərər, gəlir məbləği və balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və zərərdə əks etdirilir.

Qeyri-maddi aktivlər.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin digər qeyri-maddi aktivlərinə komputer proqramlarının daxildir. Qeyri-maddi aktivlər yalnızca dəyərini uyğun olaraq qiymətləndirilə bildiyi və Cəmiyyət bu qeyri-maddi aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin daxil olacağına ehtimal edildiyi təqdirdə tanınır. Ayrılıqda alınan qeyri-maddi aktivlər ilkin olaraq maya dəyərində tanınır.

Qeyri-maddi aktivlərin faydalı istifadə müddətinin məhdud və ya qeyri-məhdud olmasını qiymətləndirilir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər faydalı istifadə müddəti dövründə amortizasiya olunur.

Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üçün faydalı istifadə müddəti və amortizasiya metodu ən azı hər maliyyə ilinin sonunda nəzərdən keçirilir.

Faydalı istifadə müddətindəki və ya aktivə xas olan gələcək iqtisadi səmərənin gözlənilən istifadəsindəki dəyişikliklər sonradan mühasibat prinsiplərindəki dəyişiklik kimi nəzərə alınan amortizasiya dövrünün və metodologiyasının dəyişməsinə səbəb olur. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərin amortizasiya xərcləri mənfəət və zərər hesabında ayrı maddə kimi göstərilir.

Amortizasiya.

Bina və avadanlıqlar üzrə amortizasiya düz xətt metoduna, yəni əsas vəsaitlərin aşağıda göstərilən təxmini faydalı xidmət müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini və ya yenidən qiymətləndirilmiş dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

	2025-ci il üzrə	2024-cü il üzrə
Binalar	25 il	25 il
Mebel və avadanlıqlar	4 il	4 il
Kompüter və IT avadanlıqları	4 il	4 il
Nəqliyyat vasitələri	4 il	4 il
Qeyri-maddi aktivlər	10 il	10 il

Aktivin artıq köhnəldiyi və istismar müddəti başa çatdığı halda, satış üzrə təxmin edilən xərclər çıxılmaqla, Cəmiyyətin həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Cəmiyyət aktivini onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyəri sıfıra bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyərləri və faydalı xidmət müddətləri lazım olduqda hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və dəqiqləşdirilir.

Müddətli borc öhdəlikəri.

Banklar və digər maliyyə institutlarına olan borclar, müxbir banklar tərəfindən Cəmiyyət nağd pul və ya digər aktivlər verildiyi andan qeydə alınır. Qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır. Borcverən verdiyi borcları geri aldıqda, həmin borc öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan silinir və öhdəliyin balans dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq borcun ödənilməsi üzrə yaranan gəlir və ya xərclərə daxil edilir.

Nizamnamə kapitalı.

Adi səhmlər və ixtiyari dividendlər geri ödənilməyən imtiyazlı səhmlər hər ikisi xüsusi kapital kimi təsnifləşdirilir. Bilavasitə yeni səhmlərin buraxılışına aid olan xərclər xüsusi kapitalda çıxarış kimi göstərilmişdir. Buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq qazanılmış hər hansı məbləğ xüsusi kapitalda emissiya gəliri kimi qeyd olunur.

Mənfəət vergisi.

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan və ya hesabat tarixinə qüvvəyə minmiş Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə vergi təsiri bilavasitə digər məcmu gəlirlərdə və ya kapitalda qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, mənfəət və zərərdə qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda, təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkən uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkən qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla).

Təxirə salınmış vergi qalıqları, qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri o zaman hesablanır ki, bu çıxılmaların realizasiya oluna bilməsi üçün gələcəkdə kifayət qədər vergiyə cəlb ediləcək mənfəətin mövcudluğu ehtimal edilsin.

Qeyd: Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 102.1.22-ci maddəsinə uyğun olaraq fiziki şəxslərin investisiya qiymətli kağızları üzrə ödənilən dividendlər 2016-cı ilin fevral ayından etibarən 7-il müddətinə vergidən azad edilmiş, 2026-cı ili yanvar ayından qüvvədən düşmüşdür.

Gəlir və xərclərin uçotu.

Faiz gəlirlərinin və xərclərinin uçotu mənfəətdə və ya zərərdə effektiv faiz üsulu ilə aparılır.

Kreditlərin rəsmiləşdirilməsi haqları, kreditlərin xidmət olunması haqları və kreditin ümumi mənfəətliliyini təmin edən sair haqlar, müvafiq əməliyyat xərcləri ilə birlikdə təxirə salınaraq effektiv faiz üsulu ilə maliyyə aktivin təxmin edilən faydalı istifadə müddəti üzrə faiz gəlirlərində amortizasiya olunur. Sair haqlar, komissiya haqları və sair gəlir və xərc maddələri mənfəət və ya zərərdə müvafiq xidmətlər göstərildiyi zaman əks olunur.

Faiz gəlirlərinin tanınması

Effektiv faiz dərəcəsi metodu

Amortizasiya edilmiş maya dəyərlə, eləcə də mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan bütün maliyyə alətləri üçün faiz dərəcələri effektiv faiz dərəcəsi (EFD) metodundan istifadə etməklə tətbiq olunur.

Faiz hesablanan maliyyə aktivlərinin faiz gəlirləri MHBS 9 əsasında digər məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyərlə ölçülür, buna oxşar olaraq MUBS 39 əsasında satıla bilən və ödəniş tarixinədək saxlanılan kateqoriyaları üzrə qruplaşdırılan və faiz hesablanan maliyyə aktivləri də EFD metodundan istifadə edilməklə təyin olunur. EFD maliyyə alətinin gözlənilən istifadə müddəti ərzində və ya daha qısa müddətə, maliyyə alətinin xalis qalıq dəyərində qədər ehtimal olunan gələcək kassa daxilolmalarına tabe tutulan faizdir.

EFD (həmçinin, aktivin amortizasiya olunmuş dəyəri) satın alma zamanı hər hansı endirim və ya premium, EFD-nin daxili hissəsi olan haqq və dəyərlər nəzərə alınmaqla hesablanır. Cəmiyyət kreditin gözlənilən istifadə müddəti ərzində sabit geri qayıtma faizinin ən yaxşı təxminini istifadə etməklə faiz gəlirlərini tanıyır.

Buna görə də Cəmiyyət müxtəlif mərhələlərdə tətbiq olunan fərqli faiz dərəcələrinin və məhsulun digər xarakteristikalarının istifadə dövrünün (ön ödəmələr, faiz cərimələri və ödənişləri daxil olmaqla) təsirlərini nəzərə alır.

Əgər maliyyə aktivlərində pul vəsaitlərinin axını ilə əlaqədar olan gözləntilər kredit riskindən başqa hər hansı bir səbəbə görə yenidən nəzərdən keçirilərsə düzəliş faiz gəlirlərində artma və azalma ilə birlikdə balans hesabatına aktivin qalıq dəyərində müsbət və ya mənfə düzəliş olaraq qeyd olunur.

İcbari olaraq mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə ölçülməsi tələb olunan bütün satış aktivləri və maliyyə aktivlərinin faiz gəlirləri, müqavilə faiz dərəcələri, xalis satış gəlirlərində və maliyyə aktivlərində xalis gəlir (zərər) mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyər istifadə olunmaqla tanınır.

Xarici valyuta əməliyyatları.

Cəmiyyətin funksional valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Cəmiyyətin funksional və hesabat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan manatıdır ("AZN").

Monetar aktiv və öhdəliklər, ARMB-nin müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən müəssisənin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və ARMB-nin ilin sonuna olan rəsmi valyuta məzənnəsi ilə monetar aktiv və öhdəliklərin funksional valyutaya çevrilməsi nəticəsində yaranan müsbət və mənfə məzənnə fərqləri mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır.

İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə, o cümlədən pay alətlərinə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərində təsiri ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirmə nəticəsində gəlir və ya xərclərin bir hissəsi kimi qeydə alınır.

31 dekabr 2025-ci il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan əsas valyuta məzənnələri: 1 ABŞ Dolları = 1.7000 AZN

Əvəzləşdirmə.

Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi, qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüquq, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivini realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər.

Borc qiymətli kağızları.

Buraxılmış borc qiymətli kağızlarına sadə veksellər, istiqrazlar, depozit sertifikatları və

"Nova Credit BOKT" MMC tərəfindən yerləşdirilmiş borc iltizamları aiddir.

Əgər "Nova Credit BOKT" MMC öz borc qiymətli kağızını satın alırsa, bu öhdəlik maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatından silinir və ödənilən vəsaitlə öhdəliyin qalıq dəyəri arasında olan fərq mənfəət və zərər hesablarında müvafiq olaraq öhdəliklərin vaxtından tez icra edilməsinin nəticəsi kimi təqdim edilir.

İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalar.

Əməkhaqları, mükafatlar, DSMF-yə ödənişlər, məzuniyyət və bülletenlər üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

Dividendlər

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin dividendləri elan edib ödəmək imkanları Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində müəyyən edilmiş qaydada tənzimlənir.

16 sayılı MHBS

16 sayılı MHBS ilk növbədə icarəyə götürənin uçotuna təsir göstərir və demək olar ki, bütün lizinqlərin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmasını tələb edir. Standart əməliyyat və maliyyə lizinqləri arasındakı mövcud fərqi aradan qaldırır, aktivlərin (icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadə hüququ) və lizinq müqavilələrinə əsasən ödənilməsi nəzərdə tutulan öhdəliklərin tanınmasını tələb edən vahid mühasibatlıq modelini təqdim edir. Standart ilkin tətbiq tarixində icarə müddəti 12 ay ərzində tamamlanan və alış seçimi ehtiva etməyən ("qısamüddətli icarələr") icarə müqavilələrinə, eləcə də aktivinin dəyəri az olan icarə müqavilələrinə ("aşağı dəyərli aktivlər") istisna hüququ təklif edir.

Eyni zamanda dəyişiklik mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda da öz təsirini göstərmişdir, buna səbəb lizinq üçün ümumi xərcin ilk illərdə daha yüksək sonrakı dövrlərdə isə daha az görünməsidir.

Bununla yanaşı, əməliyyat xərcləri aktivdən istifadə hüququnun köhnəmə xərcləri və lizinq öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri ilə əvəzləşdirilir, bu da əsas ölçü meyarı EBITDA-nın (faiz, vergi, köhnəmə və amortizasiyadan öncəki gəlir) dəyişməsi ilə nəticələnir.

Lizinq öhdəliyinin əsas hissəsi üçün nağd ödənişlər maliyyə fəaliyyətləri daxilində təsnif edildiyindən əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti daha yüksək olur. Ödənişlərin yalnız faizi əks etdirən hissəsi əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi təqdim olunmağa davam etdirilə bilər.

Standart Cəmiyyətin icarəyə verən qismində təmsil olduğu müqavilələrdə əhəmiyyətli dəyişikliyə səbəb olmayacaqdır. Yalnız lizinqin təyinatına dair yeni təlimatdan irəli gələrək müəyyən fərqlər yarana bilər.

16 sayılı MHBS-a əsasən müqavilə ilə müəyyən edilmiş müddət ərzində ödənişlər müqabilində aktivdən istifadə hüququ nəzərdə tutulduğu təqdirdə lizinq müqaviləsi hesab edilir.

Təklif olunan istisna halları nəzərə alınaraq, qeyd olunan standartın qəbul edilməsi Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsir göstərməmişdir.

23 sayılı Şərh Mənfəət vergisi ilə bağlı qeyri-müəyyənlik

Şərh vergi əməliyyatları zamanı 12 sayılı MUBS "Gəlir Vergisi"-nin tətbiqinə təsir göstərən qeyri-müəyyənlik aşkar olunduqda mənfəət vergisinin uçotunu nəzərdən keçirir. Bu şərh 12 sayılı MUBS-dan kənar vergilərə və ya yığımlara şamil edilmir və müəyyən vergi əməliyyatları ilə əlaqəli faiz və cərimələrə aid tələbləri özündə əks etdirmir. Bu təfsir xüsusi olaraq aşağıdakıları əhatə edir:

- Cəmiyyətin qeyri-müəyyən vergi yanaşmalarını ayrıca nəzərdən keçirib keçirməməsi;
- Cəmiyyətin vergi orqanları tərəfindən vergi əməliyyatlarının araşdırılması barədə irəli sürdüyü fərziyyələr;
- Cəmiyyətin vergiyə cəlb olunan mənfəətini (və yaxud vergi zərəri), vergi bazalarını,

istifadə olunmamış vergi zərərlərini, vergi kreditlərini və dərəcələrinin necə müəyyənləşdirdiyi; Cəmiyyətin faktlara və mövcud vəziyyətdəki dəyişikliklərə necə yanaşdığı. Cəmiyyət hər bir qeyri-müəyyən vergi yanaşmasını ayrılıqda və ya bir neçə qeyri-müəyyən vergi yanaşması ilə birlikdə nəzərə alıb almayacağını müəyyənləşdirir və bu qeyri-müəyyənliyin həllini daha yaxşı tənzimləyən yanaşmadan istifadə edir.

Cəmiyyət mənfəət vergisi yanaşması üzrə qeyri-müəyyənliklərin aradan qaldırılmasında əhəmiyyətli mülahizələri tətbiq edir. Cəmiyyət mürəkkəb mühitdə fəaliyyət göstərdiyinə görə, qeyd edilən Şərhin maliyyə hesabatlarına təsir dərəcəsi Cəmiyyət tərəfindən qiymətləndirilir. Şərh qəbul edildikdən sonra Cəmiyyət xüsusilə köçürmə qiymətləriylə bağlı qeyri-müəyyən vergi mövqelərinin mövcud olub olmadığını müəyyən edir.

Cəmiyyətin vergi uyğunluğuna və köçürmə əməliyyatlarına dair apardığı tədqiqata əsasən vergi qaydalarının yerli vergi orqanları tərəfindən qəbul olunduğuna qənaət edir. Şərh Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əsaslı təsir göstərməmişdir.

9 sayılı MHBS-ə düzəlişlər-“Mənfi kompensasiyanı nəzərdə tutan qabaqcadan ödəmə növü”

9 sayılı MHBS-a əsasən borc aləti amortizasiya hesablanmış dəyərlə və ya digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərlə o şərtlə qiymətləndirilə bilər ki, müqavilə ilə nəzərdə tutulan pul vəsaitlərinin hərəkəti “yalnız əsas məbləğin və faizin ödənilməsi” (YƏMFÖ) meyarına uyğun olsun və alət bu təsnifləşdirməyə müvafiq olan biznes modeli çərçivəsində saxlanılsın. 9 sayılı MHBS-ə edilən düzəlişlər izah edir ki, müqavilənin vaxtından əvvəl ləğvinə səbəb olan hadisə və ya haldan və müqavilənin xitamına görə müvafiq kompensasiyanı hansı tərəfin ödəməsindən asılı olmayaraq maliyyə aktivini üzrə YƏMFÖ meyarı tətbiq olunur.

Bu dəyişikliklərin Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına heç bir təsiri yoxdur.

12 sayılı MUBS Mənfəət Vergisi

Düzəlişlər izah edir ki, dividendlərin mənfəət vergisi nəticələri mülkiyyətçilərə paylamalara deyil, bölüşdürülə bilən mənfəəti yaradan keçmiş əməliyyatlar və ya hadisələrlə daha çox bağlıdır. Belə ki, müəssisə dividendlərin vergi nəticələrini həmin keçmiş əməliyyat və hadisələri ilkin olaraq harada tanıdığından asılı olaraq mənfəət və ya zərərdə, digər məcmu gəlirdə və ya kapitalda tanıyır. Cəmiyyətin hazırkı təcrübəsinin bu düzəlişlərə uyğun olduğu nəzərə alınaraq, Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsiri gözlənilmir.

23 sayılı MUBS Borclar üzrə məsrəflər

Düzəlişlər aydınlaşdırır ki, müəssisə, ilkin olaraq müəyyənləşdirilmiş aktivin inkişaf etdirilməsi üçün götürülən borclara aktivin məqsədli istifadə və ya satılmağa hazırlanması üçün zəruri olan bütün fəaliyyətlər başa çatdıqdan sonra ümumi borcların bir hissəsi kimi yanaşır. Müəssisələr bu düzəlişləri tətbiq etdiyi ilk illik hesabat dövründə və ya sonrasında çəkilmiş borc xərclərinə şamil edir.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin hazırkı təcrübəsinin bu düzəlişlərə uyğun olduğu nəzərə alınaraq, Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsiri gözlənilmir.

Plana düzəliş, azalma və ya hesablaşma - 19 sayılı MUBS-a düzəlişlər

19 sayılı MUBS-a edilən düzəlişlər hesabat dövründə rəsmi plana düzəliş, azaldılma və ya hesablaşma baş verdikdə mühasibat uçotunun tənzimlənməsinə yönəldilib. Düzəlişlər, illik hesabat dövründə rəsmi plana düzəliş, azalma və ya hesablaşma baş verdikdə, müəssisə dəyişikliklər edildikdən sonra tətbiq olunan planda müəyyən edilmiş müavinət öhdəliyi (aktiv) və plan aktivlərinin hadisədən sonra yenidən qiymətləndirilməsi məqsədilə aktuari fərziyyələrinə istinad edərək dövrün qalan hissəsi üçün cari xidmət dəyərini müəyyənləşdirməlidir. Müəssisədən, plan dəyişikliyinə, azaldılmadan və ya hesablaşmadan sonrakı dövrdə plan çərçivəsində təklif olunan müavinət öhdəliyini (aktiv) əks etdirən müəyyənləşdirilmiş mənfəət öhdəliyini (aktiv) istifadə etməklə xalis faizi və xalis müəyyən edilmiş müavinət öhdəliyinin (aktivin) yenidən qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan diskont

dərəcəsinə müəyyən etmək tələb olunur.

Düzəlişlər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsir göstərmir, çünki dövr ərzində hər hansı plan dəyişiklikləri, azalma və ya hesablaşmalar qeydə alınmamışdır.

Uçot Siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

Cəmiyyət növbəti il ərzində hesabatlarda əks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti il ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Kreditlər və avansların dəyərsizləşməsi üzrə zərər.

Cəmiyyət müntəzəm olaraq kredit portfeli üzrə dəyərsizləşmənin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün onu təhlil edir. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin mənfəət və zərər hesabatında əks etdirilməsini müəyyən edərkən, Cəmiyyət kredit portfelində konkret bir kreditin dəyərində azalmanın müşahidə edilməsindən əvvəl kredit portfeli üzrə pul vəsaitlərinin təxmin edilən hərəkətində ölçülə bilən azalmanı əks etdirən nəzərə çarpan əlamətlərin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün peşəkar mülahizələr irəli sürür.

Rəhbərlik gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması üçün istifadə edilən kredit portfelindəki aktivlər ilə analoji kredit riskinə və dəyərsizləşmə üzrə obyektiv əlamətlərə malik aktivlər ilə əlaqədar əvvəlki ilin zərərləri haqqında məlumata əsaslanan təxminlər tətbiq edir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Qanunvericilik. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə məruz qalır.

Təxirə salınmış vergi aktivinin uçotu.

Uçota alınmış təxirə salınmış xalis vergi aktivini vergiyə cəlb olunan gəlirdən gələcək çıxılmalar vasitəsilə əldə olunan mənfəət vergisi məbləğlərindən ibarətdir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeydə alınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivini müvafiq vergi faydasının realizasiya oluna biləcəyi zaman qeydə alınır. Vergiyə cəlb olunan gələcək mənfəətin və gələcəkdə yaranması ehtimal edilən vergi faydası məbləğinin müəyyən edilməsi rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış ortamüddətli biznes planına və onun ekstrapolyasiya nəticələrinə əsaslanır. Biznes-plan rəhbərliyin şəraitə adekvat olan təxminlərinə əsaslanır.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu.

Cəmiyyət öz fəaliyyəti gedişində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. 9 sayılı MHBS-ə uyğun olaraq maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyerdə uçota alınmalıdır. Lakin, həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün fəal bazar mövcud olmadıqda peşəkar mülahizələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Mülahizələrin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir.

Fasiləsiz fəaliyyət prinsipi.

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fasiləsiz fəaliyyət prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizə irəli sürərkən rəhbərlik Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, mövcud planları, əməliyyatların gəlirliliyini və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış

və son maliyyə böhranının Cəmiyyətin gələcək əməliyyatlarına təsirini təhlil etmişdir.

Rəhbərliyin ölçü və hesabatlarına əsasən, Cəmiyyət növbəti 12 ay ərzində likvidlik ehtiyaclarını tənzimləyə biləcək və buna əsasən, hazırkı maliyyə hesabatları fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

4. Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
YapıKredoBank (AZN)		1317,40	0,0
YapıKredoBank (EUR)		92301,44	0,0
PaşaBank (AZN)		134715,1	3005,7,94
PaşaBank (EUR)		79886,24	
YEKUNU		308220,18	30057,94

5. Verilmiş kreditlər və avanslar

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
Verilmiş qısamüddətli kreditlər			
İstehlak			41178,0
Biznes		712567,29	269104,0
Verilmiş avanslar			
İstehlak			1206,27
Biznes			6814,22
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər cəmi			
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansalar (dəyərsizləşmədən əvvəl) cəmi		712567,29	318302,69
Kreditlər dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat çıxılmaqla		671778,74	318302,69
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansalar cəmi		671778,74	318302,69
Verilmiş qısamüddətli kreditlər üzrə vaxtı keşmiş əsas borclar			
Verilmiş uzunmüddətli kreditlər			
Verilmiş uzunmüddətli kreditlər üzrə vaxtı keşmiş əsas borclar			
YEKUNU		671778,74	318302,69

6. Verilmiş kreditlər və avanslar üzrə alınacaq faizlər

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
Verilmiş qısamüddətli kreditlər üzrə alınacaq faizlər		21288,35	
YEKUNU		21288,35	

7. Əsas vəsaitlər

Məzmunu	Kompyuter və avadanlıqlar	Mebel və inventar	Cəmi
01 yanvar 2024-cü il tarixinə ilkin balans dəyəri	3675,0	4413,0	8089,0
Yığılmış amortizasiya			
01 yanvar 2024-cü il tarixinə balans dəyəri	3676,0	4413,0	8089,
Daxilolmalar			
Xaricolmalar			
Amortizasiya ayırmaları	-918,61	-918,61	-1801,06

Xaricolmalar üzrə yığılmış amortizasiya			
31 dekabr 2024-cü il tarixinə ilkin dəyər			
Yığılmış amortizasiya	2757,39	3530,55	6287,94
31 yanvar 2025-ci il tarixinə balans dəyəri			
01 yanvar 2024-cü il tarixinə ilkin dəyər			
Yığılmış amortizasiya	-918,61	-882,45	-1801,06
01 yanvar 2024-cü il tarixinə balans dəyəri			
Daxilolmalar			
Xaricolmalar			
Amortizasiya ayırmaları	-689,35	-706,11	-3195,52
Xaricolmalar üzrə yığılmış amortizasiya			
31 dekabr 2025-cü il tarixinə ilkin dəyər			
Yığılmış amortizasiya	-1607,96	-1588,56	-3196,52
31 dekabr 2025-ci il tarixə balans dəyəri	2068,04	2824,44	4892,48

8. Digər aktivlər

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
Verilmiş avanslar üzrə faizlər		56256,58	
Ehtiyatlar			
Digər debitorlar və digər aktivlər			
YEKUNU		56256,58	

9. Digər öhdəliklər

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
Hesablanmış ödəniləcək faizlər			
Digər aktivlər			15430,57
YEKUNU			15430,57

10. Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
Keçmiş illər üzrə ödənilməmiş zərər			
Hesabat dövrünün xalis mənfəəti (zərəri)		-53121,40	
YEKUNU		-53121,40	

11. Digər öhtəliklər

12. Faiz gəlirləri

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
Verilmiş kreditlər üzrə faiz gəlirləri		54593,89	
YEKUNU		54593,89	

13. Haqq və komissiya gəliri

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
Göstərilmiş bank xidmətlərinə görə komissiya gəlirləri			
Digər gəlirlər		23437,09	
YEKUNU		23437,09	

14. Haqq və komissiya xərcləri

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
Bank xidmətləri üzrə komissiya xərcləri			
Ödəniş kartları ilə əməliyyatlar üzrə komissiya xərcləri			
Digər xidmətlərə görə komissiya xərcləri			
YEKUNU			

15. İnzibati və sair əməliyyat xərcləri

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
Əməkhaqqı və əməyin ödənişi ilə bağlı		-83801,17	36725,49
Sosial sığorta haqları və digər məcburi sosial ödənişlər		-15023,57	7043,07
İcarə xərcləri		-7080,0	7080,00
Ticarət və xidmət sektoruna əsas və faizi (kredit qoyuluşu)			
Məsləhət, audit və digər peşəkar xidmət xərcləri			2559,41
Material xərcləri			250,0
Amortizasiya və avadanlıqların saxlanması xərclər		-1395,46	1801,77
Sair xərclər (Hüquqi məstəflər məhkəmə xərci, üzvlük haqqı, mərkəzləş. Kredit reyestri, vergi xərcləri)			1013,64
Bank xidməti xərcləri		4000,30	
Gəlirdən çıxılan digər xərclər		-12439,20	
Ehtiyatlar		-7412,68	
YEKUNU		-131152,38	56473,38

16. Digər xərclər

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
Cərimələr			
YEKUNU			

17. İşçilər

Göstəricilər		31.12.2025	31.12.2024
İşçilərin sayı (orta)		3	

18. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Cəmiyyət daxilində risklərin idarə edilməsi maliyyə (kredit, bazar, coğrafi, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski.

Maliyyə aləti üzrə əməliyyat aparən bir tərəf öz öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurduqda, Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Cəmiyyətin qarşı tərəflərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına gətirib çıxarır.

Cəmiyyətin Müşahidə Şurasının tərəfindən təsdiqlənmiş kredit siyasətinə uyğun olaraq

mümkün kredit risklərinin diversifikasiyasını və azaldılmasını təmin etmək üçün kredit portfeli üzrə təminatın növü üzrə limitlər müəyyən edilmişdir.

Bu limitlər aşağıda göstərilir:

1. Biznes və istehlak kreditləri portfeli üzrə limitlər;
2. İqtisadi sektorlar üzrə limitlər;
3. Regionlar üzrə limitlər;
4. Konsentrasiya limitləri; və
5. Təminatın növü üzrə limitlər

Rəhbərlik müntəzəm olaraq bütün limitlərə riayət edilməsinə nəzarət edir və bəzi limitlər (bir borcalan və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupuna verilmiş kreditlərin maksimum məbləği və əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlərin maksimum məbləği) hər hansı yeni kreditin verilməsindən əvvəl yoxlanılır.

Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ölkədə fəaliyyət göstərən bütün maliyyə Cəmiyyət tərəfindən riayət edilməsi məcburi hesab olunan bəzi limitlər müəyyən edir və bu limitlərə müntəzəm olaraq nəzarət edir.

Kredit risklərinin idarə edilməsi Cəmiyyətin əməliyyatlarının tərkib hissəsidir. Risklərin idarə edilməsi funksiyası kreditlərin verilməsi və təsdiqlənməsindən onun geri qaytarılmasınadək baş verən kredit prosesinin bütün mərhələlərini əhatə edir.

ARMB-nin müəyyən etdiyi Risklərin İdarə Edilməsi Standartları və Prosedurlarına əsasən, risklərin idarə edilməsi prosesinə onların müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi yolu ilə risklərə nəzarət edilməsi və azaldılması, bu cür risklərlə bağlı hesabatların hazırlanması (məsələn, rəhbərlik, komitələr və risklərin idarə edilməsi üzrə mütəxəssislər tərəfindən) və rəhbərlik tərəfindən risk limitlərinin qəbul edilməsi aid edilir.

Risklərin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədləri aşağıda göstərilir. ARMB-nin müəyyən etdiyi Risklərin İdarə Edilməsi Standartlarına görə risklərin idarə edilməsi infrastrukturunu və Cəmiyyət üzvləşdiyi risklər kənar mütəxəssis və ya auditor tərəfindən ən azı ildə bir dəfə qiymətləndirilməlidir. Ümumiyyətlə, ARMB-nin müəyyən etdiyi standartlarda konkret cəmiyyət limitləri və ya standartlar nəzərdə tutulmasa da, Cəmiyyət tərəfindən risklərin qiymətləndirilməsi üzrə müvafiq metodologiyanın qəbul edilməsi tələb olunur.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətdə risklərin idarə edilməsi funksiyası Cəmiyyətin Müşahidə Şurası və bütün əməkdaşlarının vəzifə və səlahiyyətlərinin ümumi strukturuna daxildir.

Bu funksiya aşağıdakıların müəyyən edilməsini tələb edir: (i) risklərin idarə edilməsi funksiyası çərçivəsində nəzarət edilən risklərin həcmi və ya səviyyəsi, (ii) Cəmiyyətin daxili strukturunda risklərin idarə edilməsi funksiyasının yerinə yetirilməsinə görə məsul olan işçinin vəzifəsi və (iii) risklərlə bağlı məlumatların qiymətləndirilməsi metodologiyası, müvafiq hesabatların hazırlanması və bu cür risklərə nəzarət edilməsi (risk limitlərinin müəyyən edilməsi) və qərarların qəbul edilməsi prosesində bu cür məlumatların nəzərə alınması.

ARMB-nin müəyyən etdiyi Risklərin İdarə Edilməsi Standartlarında kredit risklərinin xarakteri, eləcə də onların müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi metodologiyası əks etdirilir. Bundan əlavə, Standartlarda Cəmiyyətin Müşahidə Şurası tərəfindən aşağıdakı risk limitlərinin qəbul edilməsi nəzərdə tutulur, kapital riski, bazar riski, kredit riski və konsentrasiya riski üzrə limitlər.

Cəmiyyət məruz qaldığı kredit riskinə bir borcalan, eləcə də coğrafi və ya fəaliyyət segmentləri üzrə limitlər müəyyən etməklə nəzarət edir. Bu cür risklərə Kredit Komitəsi kimi Cəmiyyətin müvafiq bölmələri tərəfindən gündəlik nəzarət olunur. Bu cür risklərə həmçinin İdarəetmə Komitəsi tərəfindən hər ay nəzarət olunur və vaxtı keçmiş kreditlərin sayının azaldılması tələb olunduqda, prosedurların təkmilləşdirilməsi məqsədilə il ərzində mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir. Kredit riski səviyyəsinin məhsul, borcalan və sənaye sahələri üzrə limitləri müntəzəm olaraq rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənir.

Bir borcalan, o cümlədən, banklar və broker şirkətlərinin məruz qaldığı kredit riski əlavə olaraq, balans və balansdankənar riskləri əhatə edən ARMB-nin normativ sub-limitləri vasitəsilə, eləcə də gün ərzində forvard valyuta müqavilələri kimi ticarət vasitələri üzrə risk limitlərini ötürməklə məhdudlaşdırılır. Qəbul edilə bilən risk səviyyəsi üzrə limitlərə faktiki olaraq hər gün nəzarət edilir.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin kredit siyasəti kreditlərin verilməsi prosesinə cəlb olunan Cəmiyyətin hər bir əməkdaşının vəzifə və səlahiyyətlərini tənzimləyir, eləcə də kreditlərin verilməsi limitlərini, kreditlərə nəzarət qaydalarını, Cəmiyyətin tətbiq etdiyi reyting sisteminin prinsiplərini və kreditlərin verilməsi prosedurlarını müəyyən edir.

Kreditin təsdiqlənməsi proseduru və səlahiyyətlərin müəyyən edilməsi.

Kreditin təsdiqlənməsi prosesi Cəmiyyətin kredit siyasətində nəzərdə tutulan prosedura uyğun olaraq həyata keçirilir. Kreditin təsdiqlənməsi səlahiyyətləri hər bir biznes vahidi üzrə

Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən təsdiqlənmiş limitlər çərçivəsində müəyyən edilir.

Kreditlərin təsdiqlənməsi üzrə səlahiyyətlər.

Kreditlərin verilməsindən əvvəl Cəmiyyət, potensial borcalanların ətraflı qiymətləndirilməsini aparır. Bu təhlil potensial borcalanın maliyyə vəziyyətinə, bazardakı mövqeyinə, kreditin təminatı üçün qoyulmuş girovun növünə və dəyərində, eləcə də kredit tarixçəsinə əsaslanır.

Kreditlər üzrə monitoring borcalan üzrə Cəmiyyətin daxili risk reytingini nəzərə alaraq, kreditin ümumi müddəti ərzində müntəzəm şəkildə aparılır. Bir çox hallarda planlaşdırılmış monitoring hər rüb aparılır. Kreditin vaxtı keçdikdə, borcalana on gün ərzində bildiriş göndərilir.

Borcalan krediti ödəyə bilmədikdə 30 gün ərzində ikinci bildiriş göndərilir. Kreditlərin böyük hissəsi üzrə faiz ödənişləri hər ay aparıldığına görə, bu Cəmiyyətə borcalanın maliyyə vəziyyətinə dair əlavə məlumat əldə etmək imkanı verir.

Ödənişlərin vaxtı gecikdirildiyi halda, Kredit Komitəsi tərəfindən əlavə monitoring keçirilir. Cəmiyyətin aktivlərinin təhlükəsizliyi və mümkün kredit riskləri və zərərlərin azaldılmasını təmin etmək məqsədilə, bütün kredit növləri üzrə monitoring aparılır və monitoringin nəticələrinə dair xüsusi hesabat hazırlayaraq onu Cəmiyyətin Kredit Komitəsinə təqdim edir.

Girovun qiymətləndirilməsi peşəkar mütəxəssis tərəfindən aparılır.

Bazar riski.

Cəmiyyət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan (a) valyuta (b) faiz dərəcəsi və (c) pay alətləri üzrə açıq mövqələr ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazar risklərinin idarə edilməsində Cəmiyyətin məqsədi valyuta məzənnələri və faiz dərəcələrindəki mənfi dəyişikliklərə görə Cəmiyyətin məruz qala biləcək açıq bazar mövqələri üzrə mümkün zərər məbləğlərinin məhdudlaşdırılması və azaldılmasından ibarətdir. İdarəetmə Komitəsi qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Bu limitlər ARMB-nin "Açıq Valyuta Mövqeyi Limitlərinin Müəyyən Edilməsi və Tənzimlənməsi Qaydaları"na uyğun olaraq müəyyən edilir.

Xarici valyuta riski.

Cəmiyyət Azərbaycan manatına qarşı xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar xarici valyuta riskinə məruz qalır. İdarəetmə Komitəsi hər bir valyuta üzrə və ümumilikdə risklərin səviyyəsi ilə əlaqədar günün sonuna, həmçinin bir gün ərzində limitlər müəyyən edir və bu limitlərə gündəlik nəzarət edir.

Cəmiyyət spekulyativ fəaliyyət və ya hecinq məqsədləri üçün hər hansı derivativ alətlərlə əməliyyat aparmır. Bu cür alətlər Azərbaycan Respublikasında geniş yayılmamışdır.

Faiz dərəcəsi riski.

Cəmiyyət bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin faiz dərəcələri üzrə gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmçinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. İdarəetmə Komitəsi faiz dərəcələrinin dəyişməsinin qəbul edilə bilən səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir.

Həssaslıq təhlili apararkən, Cəmiyyətin aşağıdakı mülahizələri irəli sürür:

- Həssaslıq təhlili Cəmiyyətin bu açıqlamaları növbəti dəfə təqdim edəcəyi dövrə qədər müddət ərzində baş verə biləcək bütün dəyişiklikləri əks etdirir. Açıqlamaların növbəti təqdim olunma dövrü adətən növbəti illik hesabat dövrü ilə üst-üstə düşür.

Cəmiyyət bütün mümkün dəyişikliklərin deyil, yalnız müvafiq risk dəyişənində mümkün ola biləcək dəyişikliklərin limitləri çərçivəsində təsirini açıqlayır.

Cəmiyyət AZN ilə ifadə edilmiş dəyişkən faizli aktiv və ya öhdəliklərə malik olmadığına görə onun mənfəəti AZN üzrə faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə məruz qalmır.

Valyuta məzənnələrindəki bu cür dəyişikliklərin Cəmiyyət mənfəət və ya zərərinə təsirindən başqa, kapitalla hər hansı təsiri yoxdur. Yuxarıda qeyd edilən risklər, yalnız Cəmiyyətin funksional valyutasından fərqli valyutalarda ifadə olunan pul qalıqları üçün hesablanmışdır.

Cəmiyyət öz maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələrinə nəzarət edir.

Coğrafi konsentrasiya.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin 31 dekabr 2025-ci il tarixə bütün maliyyə aktivləri və öhdəlikləri Azərbaycan Respublikasında yerləşmişdir.

Digər risk konsentrasiyaları.

Rəhbərlik, verilmiş kreditlərin ümumi məbləği xalis aktivlərin 10%-dən yuxarı olan borcalanlar haqqında məlumatları əks etdirən hesabatlara əsasən kredit riski üzrə konsentrasiyaya nəzarət edir və bu cür məlumatları açıqlayır. 31 dekabr 2025-ci il tarixində Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin əhəmiyyətli risk konsentrasiyaları olmamışdır.

Likvidlik riski.

Likvidlik riski Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin maliyyə öhdəliklərindən irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsində Cəmiyyətin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Buraya depozitlərin geri götürülməsi tələblərinə cavab vermək və faktiki olaraq ödəmə vaxtı çatmış maliyyə alətləri ilə üzrə digər maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması aiddir. Likvidlik riski aktivlər üzrə əməliyyatların yerinə yetirilmə müddətinin öhdəliklər üzrə əməliyyatların ödəmə müddətləri ilə uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır. Cəmiyyətin rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu maliyyə Cəmiyyətlərinin idarə olunması üçün əsas amillərdir.

Likvidlik risklərinin idarə edilməsi məqsədilə, Cəmiyyətin aktiv və öhdəliklərin idarə edilməsi prosesinin bir hissəsi kimi bankların əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə hər gün nəzarət edir.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin likvidlik siyasəti aşağıdakılardan ibarətdir:

- Pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması və müxtəlif vaxt çərçivələrində likvidliyin təmin edilməsi üçün lazımi likvid aktivlərin səviyyəsinin saxlanması;
- Cəmiyyətin strateji məqsədlərinə uyğun maliyyə planının hazırlanması;
- Müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrinin saxlanması və beləliklə Cəmiyyətin ölkə-daxili və xarici mənbələrdən borc almaq imkanlarının artırılması;
- Yüksək likvidli və yüksək keyfiyyətli aktivlərin saxlanması;
- Məhsul bazasının vaxt çərçivələrində mövcud maliyyələşdirmə mənbələrinə uyğunlaş-

dırılması;

Aktiv və öhdəliklər strukturunun vaxt çərçivələrində daimi monitorinqi.

19. Kapitalın idarə edilməsi

Kapitalın idarə olunmasında Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin məqsədi ARMB-nin kapitalın məbləği ilə bağlı müəyyən etdiyi tələblərə riayət edilməsini Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin və kapitalın adekvatlıq əmsalının 20% həcmində saxlanması üçün kifayət qədər kapital bazasının saxlanılmasını təmin etməkdir.

Rəhbərlik hesab edir ki, Cəmiyyət 2025-ci il ərzində yerli qanunvericiliyə uyğun hesablanmış kapitalın adekvatlığı əmsalına riayət etmişdir.

ARMB-nin məcmu kapital adekvatlığı əmsallarının hesablanması məqsədilə, 31 dekabr 2025-ci il tarixə Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin məcmu kapitalı 1435000,0 manat təşkil edir.

Rəhbərlik, borc verənlər tərəfindən tətbiq edilmiş xüsusi maliyyə şərtlərinə riayət edilməsi məqsədilə aparılan təhlil çərçivəsində kapitalın strukturunu müntəzəm olaraq təhlil edərək, maliyyə hesabatlarının digər komponentləri ilə bağlı kapital və onun strukturu üzrə riskləri nəzərdən keçirir.

Rəhbərlik hesab edir ki, Cəmiyyət 2025-ci il ərzində kapitalın məbləği ilə bağlı bütün icbari qurumların tələblərinə riayət etmişdir.

20. Şərti öhdəliklər

Məhkəmə prosedurları.

Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyət gedişində Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətə qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar, Cəmiyyətin rəhbərliyi öz təxminlərinə, eləcə də daxili və kənar peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcək və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi.

Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Cəmiyyətin əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair rəhbərliyin şərtlərinə müvafiq dövlət vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər.

Azərbaycan Respublikasında cərəyan edən son hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyi şərh edərkən və vergilərin məbləğini müəyyən edərkən daha sərt mövqe nümayiş etdirə bilər və keçmişdə etiraz edilməyən əməliyyat və fəaliyyətlərə yenidən baxıla bilər. Bunun nəticəsində, Cəmiyyətə qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər. Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəliklər.

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin 31 dekabr 2025-ci il tarixinə binaları və avadanlıqları ilə əlaqədar kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəlikləri olmamışdır.

21. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bildiyi məbləği əks etdirir və ən yaxşı olaraq aktiv bazar qiyməti ilə təsdiqlənir.

Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Cəmiyyət tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (əgər mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mülahizələr irəli sürmək tələb edilir.

Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola bilər və ya aşağı qiymətlərlə satışın dəyərini əks etdirə bilər və bu səbəbdən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini əks etdirməyə bilər. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən rəhbərlik bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə edir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri təxminən onların cari ədalətli dəyərinə bərabər olan amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır.

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan kreditlər və debitor vorcları.

Dəyişən faiz dərəcəli maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri onların balans dəyərinə bərabərdir. Sabit faiz dərəcəli maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri analoji kredit riskinə və ödəmə müddətinə malik yeni alətlər üçün mövcud faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti metoduna əsaslanır. İstifadə edilmiş diskont dərəcələri qarşı tərəfin valyuta, alətin ödəmə müddəti və kredit riskindən asılıdır.

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan öhdəliklər.

Bazar qiymətləri mövcud olmayan sabit faiz dərəcəli və müəyyən edilmiş ödəmə müddətinə malik maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri, analoji kredit riskinə və yerdə qalan ödəmə müddətinə malik yeni alətlər üçün faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanır. Tələb edildikdə və ya əvvəlcədən bildiriş təqdim edilməklə ödənilən öhdəliklərin ("tələb edilənədək ödənilən öhdəliklər") ədalətli dəyəri, öhdəliklərin ödənilməsinin tələb edildiyi birinci gündən başlayaraq diskont edilmiş ödənilən məbləğ kimi hesablanır.

22. Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar

24 sayılı "Əlaqəli tərəflər haqqında açıqlamalar" adlı BMHS-nin tələblərinə əsasən, əlaqəli tərəflər və ya əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıdakılardan ibarətdir:

- (a) Cəmiyyətin birbaşa, dolayısı yolla və ya hər hansı bir üçüncü tərəf vasitəsilə nəzarət etdiyi, nəzarətində olduğu və ya bərabər nəzarət altında olduğu tərəflər (buraya ana şirkətlər, törəmə müəssisələr, eyni səviyyədə olan törəmə müəssisələr aiddir); Cəmiyyətin fəaliyyətində marağı və bu fəaliyyətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmək imkanı olan şəxslər; və Cəmiyyətin fəaliyyətinə ortaqlar nəzarət həyata keçirən şəxslər;
- (b) Asılı müəssisələr—Cəmiyyət tərəfindən fəaliyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərilə biləcək, lakin törəmə və ya birgə müəssisə olmayan tərəflər;
- (c) Cəmiyyətin tərəf kimi çıxış etdiyi birgə müəssisələr;
- (d) Cəmiyyətin və ya ana şirkətin idarə heyətinin üzvləri;
- (e) (a) və ya (d) bəndlərində göstərilən şəxslərin yaxın ailə üzvləri;
- (f) (d) və ya (e) bəndlərində göstərilən şəxslər tərəfindən birbaşa və ya dolayı yolla səsvermə hüquqlarının əhəmiyyətli hissəsini əlində cəmləşdirən nəzarətdə olan tərəflər, müəssisələr və birgə müəssisələr aiddir.

23. Hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisələr.

Hesabat tarixindən sonrakı dövrdə əhəmiyyətli təsərə malik hadisə baş verməmişdir.

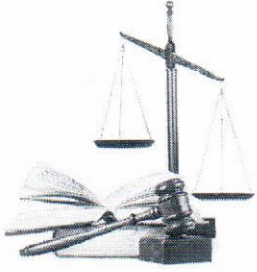
**"Azəri Star Mikromaliyyə" Məhdud
Məsuliyyətli Cəmiyyətin direktoru**

Baş mühasib

Kənan Salayev

Orxan Zülfüqarov

**Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının
üzvü-Sərbəst auditor Yaqub Hacəli oğlu Verdiyev
Member of the Chamber of Auditors of the Republic of
Azerbaijan, Independent auditor-Verdiyev Yagub Hajali oğlu**

Baku, Azerbaijan, A.M.Şarifzadə ave.162, apt. 24 mobile: (+99450) 683-00-88
VÖEN;1308497892 yaqub.verdiyev58@mail.ru

İcazənin qeydiyyat nömrəsi SA/540, 19.09.2023-cü il

**Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Azəri Star Mikromaliyyə"
Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin rəhbərliyinə**

**Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının
üzvü-Sərbəst auditorun hesabatı**

Rəy № RVf0eHsGjT

18 may 2026-cı il

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Azəri Star Mikromaliyyə" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin 31 dekabr 2025-ci il tarixə maliyyə vəziyyəti, mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və 2025-ci ilin yekunu üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən izahedici qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini apardım.

Hesab edirəm ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları cəmiyyətin 31 dekabr 2025-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə düzgün əks etdirir.

Rəy üçün əsaslar

Auditi Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışam. Bu standartlar üzrə mənim məsuliyyətlərim əlavə olaraq hesabatımın "Maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinə əsasən maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normaların tələblərinə uyğun olaraq cəmiyyətdən asılı deyiləm və digər etik öhdəliklərimi bu tələblərə uyğun olaraq yerinə yetirmişəm. Mən hesab edirəm ki, əldə etdiyim audit sübutları rəyimi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

**Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə
edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti**

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayan-

dırmaq niyyətində olmadığı, habelə bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Mənim məqsədim maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyə daxil olan auditor hesabatını tərtib etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkar edir. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi mən audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edir və peşəkar şəffaflıq nümayiş etdirirəm.

Mən həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndirir, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçirirəm və rəyimi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirəm. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamaq riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqiliyini qiymətləndirirəm.
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə çıxarıram. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığım halda, auditor hesabatımda maliyyə hesabatlarıdakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyəm və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimə dəyişiklik etməliyəm. Nəticələrin auditor hesabatımın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndirirəm.

Mən İdarə Heyətinin sədrinə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat verirəm.

Mən həmçinin İdarə Heyətinin sədrinə bəyanat verirəm ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq olduğunda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimə dair müvafiq etik normalarına riayət etmişəm.

Rəhbərliyin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən mən cari dövr üzrə maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən əsas audit məsələləri olanları müəyyən edirəm. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilməyi halda və

ya, çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyinə görə mən bu məsələ haqqında hesabatımda məlumatın verilməməsini qərara almadığım halda, mən bu məsələləri auditor hesabatımda təsvir edirəm.

Hesabat 18 may 2026-cı il tarixdə iki nüsxədə tərtib edilmiş, bir nüsxəsi Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin rəhbərliyinə təqdim edilir, ikincisi isə auditorda saxlanılır.

**Azərbaycan Respublikası Auditorlar
Palatasının üzvü-Sərbəst-auditor:**

18 may 2026-cı il

Yaqub Verdiyev

BOKT-ı "Azəri Star Mikromaliyyə" MMC-nin bank hesab nömrələri və həmin hesablar üzrə
01.01.2025-ci il tarixdən 31.12.2025-ci il tarixə aparılmış mədaxil və məxaric əməliyyatları haqqında
A R A Y I Ş

(manatla)

Bank və bank filiallarının adı	Cəmiyyətin bank hesab nömrələri	İlin əvvəlinə pul vəsaitinin qalığı	Mədaxil	Məxaric	İlin sonuna qalıq	AZN-lə olan qalıq
"Paşabank" ASC-ı Baş ofisi üzrə hesablar; o cümlədən						
2025-ci il üzrə						
Cari hesab (AZN)	AZ84PAHA35060AZNHC0190013734	0.00	1187.00	1187.00	0.00	
Cari hesab (AZN)	AZ95PAHA35060AZNHC0190013734	30057.94	972532.00	867874.84	134715.10	134715,10
Cari hesab (EUR)	AZ94PAHA35070EURHC0190013734	0.00	682329.12	642429.89	39899.23	79886,24
Cari hesab (USD)	AZ63PAHA35070USDHC0190013734	0.00	470588.24	470588.24	0.00	
Cəmi						214601,34
YapıKrediBank-ı üzrə hesablar						
2025-ci il üzrə						
Cari hesab (AZN)	AZ65KABA00000000000000007952007	0.00	301773.85	300456.45	1317.40	1317,40
Cari hesab (EUR)	AZ21KABA00000000000000007952023	0.00	200100.01	154000.00	46100.01	92301,44
Cəmi						93618,84
Yekun						308220,18

"Azəri Star Mikromaliyyə" MMC-nin
direktoru

Baş mühasib

Kənan Salayev

Orxan Zülfüqarov

BOKT-ı "Azəri Star Mikromaliyyə" MMC-nin bank hesab nömrələri və həmin hesablar üzrə
01.01.2025-ci il tarixdən 31.12.2025-ci il tarixə aparılmış mədaxil və məxaric əməliyyatları haqqında
A R A Y I Ş (manatla)

Bank və bank filiallarının adı	Cəmiyyətin bank hesab nömrələri	İlin evvelinə pul vəsaitinin qalığı	Mədaxil	Məxaric	İlin sonuna qalıq	AZN-lə olan qalıq
"Paşabank" ASC-i Baş ofisi üzrə hesablar; o cümlədən						
2025-ci il üzrə						
Cari hesab (AZN)	AZ84PAHA35060AZNHC0190013734	0.00	1187.00	1187.00	0.00	
Cari hesab (AZN)	AZ95PAHA35060AZNHC0190013734	30057.94	972532.00	867874.84	134715.10	134715.10
Cari hesab (EUR)	AZ94PAHA35070EURHC0190013734	0.00	682329.12	642429.89	39899.23	79886.24
Cari hesab (USD)	AZ63PAHA35070USDHC0190013734	0.00	470588.24	470588.24	0.00	
Cəmi						214601.34
YapıKrediBank-ı üzrə hesablar						
2025-ci il üzrə						
Cari hesab (AZN)	AZ65KABA000000000000007952007	0.00	301773.85	300456.45	1317.40	1317.40
Cari hesab (EUR)	AZ21KABA000000000000007952023	0.00	200100.01	154000.00	46100.01	92301.44
Cəmi						93618.84
Yekun						308220.18

"Azəri Star Mikromaliyyə" MMC-nin
direktoru

Baş mühasib

Kənan Salayev

Orxan Zülfüqarov

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Azəri Star Mikromaliyyə" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin işçilərinə 2025-ci ildə ödənilmiş əməkhaqqı və əməkhaqqı ilə bağlı sair pul ödənişlərinə dair

ARAYIS

Aylar	Ayın əvvəlinə qalıq	Cəmi hesablan- mışdır	o cümlədən			Cəmi tutulmuş- dur	o cümlədən					Cəmi ödənil- mişdir	Əməkhaqqı	Mükafat	Ayın sonuna qalıq	DSMF-na (22%)	İşsizlik sığortası (0,5%)	İcbari tibbi sığorta (2%)
			Əmək-haqqı	Mükafat	Maddi yardım		Gəlir vergisi (3+10%)	İcbari sosial sığorta (3%)	İşsizlik sığortası (0,5%)	İcbari tibbi sığorta (2%)								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
İllik	0,00	83801,17	73744,68	10056,49	0,00	10375,26	361,74	7970,13	419,03	1624,36	73425,91	67366,53	6059,38	0,00	12980,16	419,03	1624,36	

"Azəri Star Mikromaliyyə" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin direktoru

Kanan Salayev

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Azəri Star Mikromaliyyə" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin
İşçilərinə 2025-ci ildə ödənilmiş əməkhaqqı və əməkhaqqı ilə bağlı sair pul ödənişlərinə dair

ARAYIŞ

Aylar	Aydın əvvəlinə qalıq	Cəmi hesablanmış	o cümlədən			Cəmi tutulmuşdur	o cümlədən				Cəmi ödənilmişdir	Əməkhaqqı	Mükafat	Aydın sonuna qalıq	DSMF-nə (22%)	İşsizlik sığortası (0,5%)	İcbari tibbi sığorta (2%)
			Əməkhaqqı	Mükafat	Maddi yardım		Gəlir vergisi (3+10%)	İcbari sosial sığorta (3%)	İşsizlik sığortası (0,5%)	İcbari tibbi sığorta (2%)							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
İllik	0,00	83801,17	73744,68	10056,49	0,00	10375,26	361,74	7970,13	419,03	1624,36	73425,91	67366,53	6059,38	0,00	12980,16	419,03	1624,36

"Azəri Star Mikromaliyyə" Məhdud
Məsuliyyətli Cəmiyyətin direktoru

Kanan Salayev

